

**BELİRLİ GÜN VE HAFTALARDA KULLANILAN ŞARKILAR
HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Zülal Karkuş

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Zülal
Soyadı : Karakuş
Bölümü : Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı
İmza :
Teslim Tarihi :..../05/2019

TEZİN

Türkçe Adı : Belirli Gün ve Haftalarda Kullanılan Şarkılar Hakkında Öğretmen Görüşleri

İngilizce Adı : The Views of Teachers about the Songs Used in Certain Days and Weeks

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirlediğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Zülal Karakuş

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Zülal Karakuş tarafından hazırlanan “Belirli Gün ve Haftalarda Kullanılan Şarkılar Hakkında Öğretmen Görüşleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Enver TUFAN

(.....Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan:

(.....Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye:

(.....Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi : .../05/2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Lisans ve yüksek lisans eğitimim süresince her konudaki sabrı, sevgisi, hoşgörüsü ve akademik yönlendirmeleriyle bana yol gösteren ve bir baba sıcaklığıyla yaklaşan değerli hocam Prof. Enver Tufan’a, her zaman desteğini yanımda hissettiğim sevgili eşim Orkun Karakuş’a verdikleri destek için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

BELİRLİ GÜN VE HAFTALARDA KULLANILAN ŞARKILAR HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Zülal Karkuş
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Haziran 2019

ÖZ

Müziğin en önemli unsurlarından biri olan şarkı söylemenin, çocuklar üzerinde birçok etkisinin olduğu çeşitli araştırmalarla kanıtlanmıştır. Şarkı söylemek; çocukların özgüvenini arttıran, sosyalleşmelerini sağlayan, müziği sevdiren ve geliştiren bir eylem olmanın yanında, milli bayramlarda ve törenlerde öğrencilerin dikkatini çekmek, öğrencilere milli bilinç kazandırmak ve belirli gün ve haftaların önemini kavramalarına yardımcı olmak açılarından da çok önemlidir. Bu araştırmada; ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalarda kullanılan şarkıların armonik yapısı, ses sınırları, amacına uygunluğu, niteliği ve sayısal olarak yeterliliği gibi konulardaki görüşleri alınarak incelenmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan 117 müzik öğretmeni, örneklemini ise 76 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem seçimi random olarak yapılmıştır. Araştırma betimsel bir araştırma olup, veriler yüz yüze görüşme (mülakat) ve anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmada; belirli gün ve haftalarda sürekli aynı çocuk şarkılarının öğretildiği, eğitim müziğinde kullanılan şarkıların sayısal olarak yetersiz olduğu, çocuk şarkılarının piyano eşlikli olmasının avantajlı olduğu, mevcut çocuk şarkılarının eşliklerinin midi şeklinde olması gerektiği sonucuna ulaşılmış ve bu doğrultuda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Şarkı söyleme, belirli gün ve haftalar, müzik dersi, ortaokul,
Sayfa Adedi : 74
Danışman : Prof. Enver TUFAN

**THE VIEWS OF TEACHERS ABOUT THE SONGS USED IN
CERTAIN DAYS AND WEEKS
(Master Thesis)**

**Zülal Karakuş
GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
June 2019**

ABSTRACT

Singing song which is one of the most important elements of music, has been proven by various studies that have many effects on children. To Sing song; in addition to being an action that enhances children's self-confidence, socializes, and appeals to music, it is also very important to attract students' attention in national holidays and ceremonies, to give students national consciousness and to help them understand the importance of certain days and weeks. In this study; the opinions of the music teachers working in secondary schools on the harmonic structure of the songs used in certain days and weeks, their sound boundaries, their suitability for the purpose, the quality and the numerical adequacy were examined. The universe of the study consisted of 117 music teachers in Çankaya, Ankara and the sample of 76 music teachers. The sample selection of the study was done randomly. The research was a descriptive study and the data were obtained through face-to-face interviews and questionnaires. In the study; it was concluded that the songs used in educational music were numerically inadequate, children's songs being piano accompaniment were advantageous, and the accompaniments of the existing children's songs should be in midi form and suggestions were made in this direction.

Keywords : Singing song, certain days and weeks, music lessons, secondary school
Number of Pages : 74
Supervisor : Prof. Enver TUFAN

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Alt Problemler	3
1.3. Araştırmanın Amacı.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Sınırlılıklar.....	5
BÖLÜM II	
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kavramsal Çerçeve.....	7
2.1.1. Eğitim	7
2.1.2. Müzik Eğitimi	8
2.1.3. Ses Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği	10
2.1.4. Şarkı Söylemek.....	12
2.1.5. Müzik Öğretim Yöntemleri	13
2.1.5.1. Kodaly Yöntemi.....	13
2.1.5.2. Orff Yöntemi.....	14
2.1.5.3. Dalcroze Yöntemi	15

2.1.5.4. Suzuki Yöntemi.....	16
2.1.6. 9-12 Yaş Grubu ve Müzik Eğitimi	16
2.2. İlgili Araştırmalar	18
BÖLÜM III	
YÖNTEM.....	25
3.1. Araştırma Modeli	25
3.2. Evren ve Örneklem	25
3.3. Verilerin Toplanması.....	28
3.4. Verilerin Çözümlemesi	28
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUM	29
4.1. Mevcut Şarkıların Çocukların Ses Sınırına Uygunluk Durumu	29
4.2. Mevcut Şarkı Dağarcığının Ortak Bir Dağarcık Oluşturma Durumu	30
4.3. Şarkıların Sayısal Olarak Yeterlilik Durumu	31
4.4. Belirli Gün ve Haftalarda Sürekli Aynı Çocuk Şarkılarının Öğretilme Durumu.	32
4.5. Şarkıların Nitelik Bakımından Yeterlilik Durumu	33
4.6. Şarkıların Prozodi Bakımından Uygunluk Durumu	34
4.7. Şarkıların Armonik Yapı Bakımından Uygunluk Durumu	35
4.8. Şarkıların Ezgisel Olarak Akılda Kalıcı Bir Şekilde Yazılma Durumu	36
4.9. Kullanılan Şarkıların Piyano Eşlikli Olmasının Avantajlılığı	37
4.10. Piyano Eşliklerinin Çocukların Çoksesli Duyumlarının Gelişmesine Katkı Sağlama Durumu	38
4.11. Mevcut Şarkıların Çocukların Müziksel Beğeni Düzeyine Uygunluk Durumu .	39
4.12. Mevcut Şarkıların İçerik Bakımından Çocukların Duyuşsal Anlamda Gelişmesine Olanak Sağlama Durumu	40
4.13. Mevcut Şarkıların Çocukların Özel Günlerdeki Motivasyonunu Arttırma Durumu.....	41
4.14. Mevcut Çocuk Şarkılarının Eşliklerinin Öğretmenlerin Çalabileceği Düzeyde Olma Durumu	42
4.15. Mevcut Çocuk Şarkılarının Piyano Eşliklerinin Midi Şeklinde Olma Durumu.	43
4.16. Belirli Gün ve Haftalarda Yazılan Yeni Şarkılara Yer Verilme Durumu	44
4.17. Belirli Gün ve Haftalarda Kullanılan Yeni Şarkıların Çocukların Ses Sınırına Uygunluk Durumu	45

4.18. Mevcut Şarkıların Amacına Uygunluk Durumu	46
4.19. Mevcut Şarkıların Günün Anlam ve Önemini Vurgulamama Durumu	47
BÖLÜM IV	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	49
4.1. Sonuçlar	49
4.2. Öneriler	55
KAYNAKLAR.....	57

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Özel Okullar</i>	26
Tablo 2. <i>Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Devlet Okulları</i>	27

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Mevcut şarkıların çocukların ses sınırına uygunluk durumu	29
Şekil 2. Mevcut şarkı dağarcığının ortak bir dağarcık oluşturma durumu	30
Şekil 3. Şarkıların sayısal olarak yeterlilik durumu	31
Şekil 4. Belirli gün ve haftalarda sürekli aynı çocuk şarkılarının öğretilme durumu	32
Şekil 5. Şarkıların nitelik bakımından yeterlilik durumu	33
Şekil 6. Şarkıların prozodi bakımından uygunluk durumu	34
Şekil 7. Şarkıların armonik yapı bakımından uygunluk durumu	35
Şekil 8. Şarkıların ezgisel olarak akılda kalıcı bir şekilde yazılma durumu	36
Şekil 9. Kullanılan şarkıların piyano eşlikli olmasının avantajlılığı	37
Şekil 10. Piyano eşliklerinin çocukların çoksesli duyumlarının gelişmesine katkı sağlama durumu	38
Şekil 11. Mevcut şarkıların çocukların müziksel beğeni düzeyine uygunluk durumu.....	39
Şekil 12. Mevcut şarkıların içerik bakımından çocukların duyuşsal anlamda gelişmesine olanak sağlama durumu	40
Şekil 13. Mevcut şarkıların çocukların özel günlerdeki motivasyonunu artırma durumu ..	41
Şekil 14. Mevcut çocuk şarkılarının eşliklerinin öğretmenlerin çalabileceği düzeyde olma durumu	42
Şekil 15. Mevcut çocuk şarkılarının piyano eşliklerinin midi şeklinde olma durumu.....	43
Şekil 16. Belirli gün ve haftalarda yazılan yeni şarkılara yer verilme durumu.....	44
Şekil 17. Belirli gün ve haftalarda kullanılan yeni şarkıların çocukların ses sınırına uygunluk durumu	45
Şekil 18. Mevcut şarkıların amacına uygunluk durumu.....	46
Şekil 19. Mevcut şarkıların günün anlam ve önemini vurgulamama durumu	47

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

BMAEÇY	Bolvadin Mehmet Akif Ersoy Çocuk Yuvası.
ERYÖT	Ezginin ritimden yola çıkarak öğretimi tekniği
GSEB	Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
MDDEİO	Merkez Doğan Demircioğlu Emsan İlköğretim okulu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
s	sayfa
SHÇEK	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

“Mutluluktan şarkı söylemiyorum, şarkı söyleyerek mutlu oluyorum” *L. V. Beethoven*

Şarkı söylemek doğal bir eylemdir. Şarkı söylemek, yüzyıllar boyunca süregelen, duygu ve düşüncelerin ifade edilmesinde etkili bir eylem olmuştur. Victor Hugo müziği, “Söylenemeyen ve hakkında sessiz kalmanın imkânsız olduğu şeyleri ifade eder” şeklinde tanımlamıştır. Şüphesiz şarkı söylemek müziğin en önemli unsurlarından bir tanesidir. Müziğin tarihsel gelişimi ile ilgili kesin bilgi bulunmamakla birlikte; (İlyasoğlu, 1999) ilk insanın doğa seslerini yansıtmaya kendi sesini, rüzgârın, kuşun sesine benzetmesi, ezginin doğması yolundaki ilk adımlardır. Önce doğayı yansıtmak için sesini yükselten insanoğlu doğa güçlerine tapınmak için mırıldanmaya başlamış daha sonra, ruhsal değişimine göre neşeli ve hüzünlü ezgiler yaratmıştır (s. 1). Geçmiş toplumlarda müziğin farklı amaçlar için kullanıldığı görülmektedir. Encyclopedia International’dan aktaran Yıldız (2001, s. 17)’in ifade ettiği üzere ilkel kabilelerde; kuzey Amerika yerlileri arasında dini seremoni, büyü, savaş ve başarı konuları ile ilgili şarkılar söylenirken, İlyasoğlu (1999)’na göre Mısırlılar’da kadınların şarkı söyleyerek dans ettikleri belgelenmiştir (s. 3).

Japonya’da ise “saibara” ya da “saiba-gaku” adlarıyla yaygınlık kazanan şarkılar görülmekte ve eski Japon halk müziğinden gelen bu şarkıların tarih boyunca imparatorluk sarayında söylendiği bilinmektedir (Say, 1994, s. 45-46). Eski Yunanlarda, şenliklerde tanrıların ve yarı-tanrıların yaşamındaki olaylar, pandomim dansları, çalgı eşliği ve şarkılarla dile getirilmiştir (Yıldız, 2001, s. 28). Roma’da müzik öncelikle askeri törenler için kullanılmış olsa da, İncil’in Latince sözleri ve dualar halkın aklında daha kolay kalsın diye halk şarkısı ezgileri dualara uygulanmış, müzikteki ilk kurumsallaşma sağlanmıştır (Filiz Ali, 1980, s. 54). İlkçağlardan günümüze kadar olan zaman içerisinde şarkı söyleme; dinsel ayin, doğum günleri, kutlamalar, evlilik, sosyalleşme, iletişim gibi birçok konuda ifade aracı olarak kullanılarak günümüze kadar gelmiştir. Günümüzde şarkı söylemenin

birçok konuda faydalı bir eylem olduğu bilinmektedir. Göher (2006)'e göre, çocuk şarkıları toplumsal kuralları, milli değerleri öğreten, çocuklara mutluluk veren, bireyler arası iletişimi sağlayan, özellikle ilk çocukluk yıllarında bilişsel gelişime, dil gelişimine katkıda bulunan bir unsurdur (s. 1). Güçlü (2009) ise şarkı öğretiminin önemini ve faydalarını şu şekilde sıralamıştır; çocukların zihinsel gelişimlerini hızlandırır, grupta çalışma isteğini ve güven duygusunu geliştirir, milli kültür ve ulusal değerleri öğrenmelerini sağlar, çocukların seslerinin eğitilmesini ve seslerini kullanmayı öğrenmelerini sağlar, çocukların duyuşsal ve devinimsel olarak doyuma ulaşmalarını sağlar (s. 26). Şarkılar temel müzik eğitimin programındaki amaçlara ulaşma hususunda etkin rol oynamaktadır. Robinson (1996)'a göre şarkı söyleme öğrencilerin işitsel becerilerini, çalgı çalma becerilerini, yaratıcı düşünme becerilerini, nota okumalarını, müzik teorisi ile müziğin uygulanması arasında ilişki kurmalarını geliştirmede yardımcı bir araç olarak kullanılmaktadır (s. 17). Sun (1969)'a göre ise, toplumdaki herkesin müzik sevgisini, beğenisini ve yeteneğini geliştirmek için okullarda toplu şarkı söyleme geleneğini kurmak gerekir (s. 231). Şarkı öğretimi ile öğrencilerin seslerini ve müziksel işitme yeteneklerini eğitmek, müzik yapma becerilerini arttırıp geliştirmek ve giderek müziksel gelişimlerini sağlamak amaçlanır (Sevinç, 2002, s. 25) ifadeleri ile ispatlanmıştır.

Bu konu ile ilgili düşüncelerini Kodaly şu sözlerle ifade etmiştir;

Enstrümantal kültür hiçbir zaman kitle kültürü haline gelmez, çünkü bütün çocuklar enstrüman çalma yeteneğine sahip değildir ve hepsi enstrümana sahip olamaz, elde edemez. Fakat her sağlıklı çocuk, iyeliğinde özgür ve en güzel enstrümana, insan sesine sahiptir. Bu nedenle ilkokulda müzik okuma ve yazma, ses ile söyleme aracılığıyla elde edilir. Eğer çocuk vokal yazmanın usta eserlerinden haberdar edilir ve duyma, okuma ve yazma müzikal kabiliyetleri, söyleme ile aktif ilişki aracılığı ile elde edilirse daha sonra enstrümantal müzikte de aktif sezgi kabiliyetine erişecektir (Nemesszeghy, 1970, s. 4).

Görüldüğü üzere şarkı söylemenin, çocuk üzerinde birçok faydasının olduğu çeşitli çalışmalarla kanıtlanmıştır. Şarkı söylemek aynı zamanda milli bayramlar, törenler, belirli gün ve haftalarda öğrencilerin dikkatini çekmek, konuyla ilgili bilinç kazanmalarını sağlamak ve belirli gün ve haftaların önemini kavramak açısından önem taşımaktadır. Ders dışı etkinliklerin bir kolu olan belirli gün ve haftalar, ülkemiz okullarında hem ders içi etkinliklerle hem de ders dışı etkinliklerle kutlanması zorunlu olan gün ve haftalardır. Bunlar, ülkemiz tarihi için önemli olan millî bayramlar, millî kahramanların doğum ve ölüm günleri, okulun bulunduğu yerin kurtuluş günü ve evrensel olarak insanların belirlediği bazı değerlere yönelik gün veya haftalardır (Gürdal vd., 1998, s. 755). Şüphesiz ki milli bayramların anlamının idrak edilmesi, özümsemişi ve anlamına uygun kullanılması için marşlar ve çocuk şarkıları gibi sözlü yapıtlar kullanılmaktadır. Okul

dönemindeki birçok öğrenci ulu önder Atatürk'ün öldüğü gün olan 10 Kasım'ı şarkılarla anmış, Atatürk'ü hatırlamıştır. İlköğretim döneminden geçen hemen hemen her çocuk Sefai Acay'ın yazdığı şarkıyı söylemiştir.

“On Kasım On Kasım On Kasım benim en büyük yasım
Sen yüreğimde sen damarımda sonsuzluğa akan kansın
Yurdumu kurtaran, Türklüğe can katan özgürlüğü yaratansın”

Başka bir örnek ise; 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın önemini vurgulamak, öğrencilere kurtuluş mücadelesini hissettirmek ve vatan sevgisi kazandırmak için; Sözü Hamdi Tuncer'e Müziği Salih Aydoğan'a ait olan;

Özgürlük için savaştık, kavuştuk Cumhuriyete
Aşılmaz engeller aştık, ulaştık Cumhuriyete
Cumhuriyet Cumhuriyet en güzel yönetimsin
Cumhuriyet Cumhuriyet Atamdan emanetsin.

“En Güzel Yönetim” şarkısı bu kapsamda öğretilecek, öğrencilere Cumhuriyet olgusunu hissettiren ve günün anlamını vurgulayan en önemli şarkılardan sadece bir tanesidir.

Bu çalışma ortaöğretim kademesinde belirli gün ve haftalarda kullanılan şarkılar hakkında öğretmenlerin ne gibi bir görüşe sahip olduklarını ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırma sonuçlarının, müzik öğretmenlerinin konuya ilişkin bakış açılarını tespit edip geliştirmesi yanında belirli gün ve haftalar ve bu haftaları kutlamanın önemi üzerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.1. Problem Durumu

Bu çalışmada, “Belirli Gün ve Haftalarda Kullanılan Şarkılar Hakkında Öğretmen Görüşleri Nelerdir?” sorusuna cevap aranacaktır.

1.2. Alt Problemler

Belirli gün ve haftalarda kullanılan şarkılar hakkında öğretmen görüşlerine göre aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1) Lunchsinger and Arnold'a göre, 9 - 11 yaş grubundaki çocukların ses sınırı;
9 yaş için (Sib₂ – Re₄), 10 yaş için (Sib₂ – Mib₄), 11 yaş için (La₂ – Mib₄)

Garretson’a göre 9 - 11 yaş grubundaki çocukların ses sınırı (Sib₂ – Fa 4 / Sol 4)
Yönetken’e göre 9 - 11 yaş grubundaki çocukların ses sınırı 9 yaş için (Sib₂ – Fa 4),
10 yaş için (La 2 – Sol 4), 11 yaş için (Sol 2 – La 4) aralığıdır.

Buna göre mevcut şarkılar çocukların ses sınırına uygun mudur?

- 2) Mevcut dağarcık ortak bir dağarcık oluşturmaya elverişli midir?
- 3) Şarkılar sayısal olarak yeterli midir?
- 4) Belirli gün ve haftalarda sürekli olarak aynı çocuk şarkıları öğretilmekte midir?
- 5) Şarkılar nitelik bakımından yeterli midir?
- 6) Şarkılar prozodi bakımından uygun mudur?
- 7) Şarkılar armonik yapı bakımından uygun mudur?
- 8) Şarkılar ezgisel olarak akılda kalıcı bir şekilde yazılmış mıdır?
- 9) Kullanılan şarkıların piyano eşlikli olması avantajlı mıdır?
- 10) Piyano eşlikleri çocukların çoksesli duyumlarının gelişmesine katkı sağlar mı?
- 11) Mevcut parçalar çocukların müziksel beğeni düzeyine uygun mudur?
- 12) Mevcut şarkılar içerik bakımından çocukların duyuşsal anlamda gelişmesine katkı sağlar mı?
- 13) Mevcut şarkılar çocukların özel günlerdeki motivasyonunu arttırmakta mıdır?
- 14) Mevcut çocuk şarkılarının eşlikleri öğretmenlerin çalabileceği düzeyde midir?
- 15) Mevcut çocuk şarkılarının piyano eşlikleri midi şeklinde olmalı mıdır?
- 16) Belirli gün ve haftalarda yazılan yeni şarkılara yer verilmekte midir?
- 17) Belirli gün ve haftalarda kullanılan yeni şarkılar çocukların ses sınırına uygun mudur?
- 18) Mevcut şarkılar amacına uygun mudur?
- 19) Mevcut şarkılar günün anlam ve önemini vurgulamamakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma; ortaokullarda belirli gün ve haftalarda kullanılan şarkılar hakkında müzik öğretmenlerinin görüşlerinin saptanmasını ve bu görüşler doğrultusunda belirli gün ve haftalarda öğretilen şarkıların söz konusu gün ve haftalara olan uygunluğunun tespit edilerek, eksikliklerin giderilmesine yönelik önerilerde bulunulmasını amaçlamaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Araştırma, ortaokullarda belirli gün ve haftalarda öğretmenlerin nasıl bir çalışma içerisinde olduklarını, mevcut şarkıların bu özel günlere olan uygunluğunu ortaya koyması ve eksikliklere yönelik önerilerde bulunması açısından önemlidir.

1.5. Varsayımlar

- Araştırmada kullanılan veri toplama aracı geçerli ve güvenilirlerdir.
- Araştırmada görüşlerine başvurulmuş öğretmenlerin cevapları büyük ölçüde yansıtılmıştır.
- Bu araştırma için yazılı kaynaklardan elde edilen bilgiler uygun ve gerekli bilgiler olup, gerçeği yansıtır niteliktedir.

1.6. Sınırlılıklar

- Araştırma 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan 64 ortaokulda görev yapan 76 müzik öğretmeni ile sınırlıdır.
- Bu çalışma 9 - 12 yaş gurubu ile sınırlıdır.
- Ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalarda kullanılan şarkılar hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amacıyla oluşturulan anket soruları ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavramsal Çerçeve

2.1.1. Eğitim

“Çocuklar içinde bulunulan zaman dilimi için değil, fakat gelecekte insanın mümkün gelişmiş durumu için eğitilmelidir...” (Kant, 2009, s. 43).

Eğitimin tanımını birçok kişi farklı şekillerde yapmıştır. Varış(1978)’a göre Eğitim bireyde davranış değiştirme sürecidir (s. 15). Püsküllüoğlu (2002) ise “Bir kimseyi ya da bir hayvanı duyguca, davranışça, görgüce istenilene, yani güdülen ereğe göre biçimlendirme işi” olarak tanımlamıştır (s. 204). Senemoğlu (1998) eğitimi; “İnsanın kişiliğini besleme süreci ve insan sermayesine yapılan yatırım” olarak ifade etmiştir (s. 7). Cevizci (1999) ise “Bir toplumun kültürünün, yeni değer yargıları ile bilgi ve beceri birikiminin yeni kuşaklara aktarılması süreci; bu sürecin okul benzeri kurumlarda gerçekleştirilmesi faaliyetidir” şeklinde tanımlamıştır (s. 284). Planlı eğitim etkinlikleri formal eğitim olarak ele alınmaktadır. Formal eğitim sürecinde bireyde davranış değişikliği meydana getirmek üzere bilinçli planlı ve kasıtlı bir biçimde öğrenme ortamı düzenlenir. Bu süreçte bireyin davranışları belli amaçlar doğrultusunda değiştirilir (Erden, 1998, s.16). Geniş açıdan bakıldığında, formal eğitim öğrenciler için devlet tarafından sağlanan yapılandırılmış eğitim sistemini ifade eder (Yamat, 2010, s. 707). Planlı ve kontrollü olmadığı için informal eğitim sürecinde insanlar, farkında olmadan olumlu istendik davranışlarının yanı sıra, istenmeyen zararlı davranışlar da öğrenebilir. Formal eğitim bireyin bilişsel gelişimi ile ilgilenirken, informal eğitim bireyin kişilik ve karakterini inşa sürecini ön plana almaktadır (Cohen, Schmida, 2007 s. 51).

Eğitim, yaygın ve örgün eğitim olmak üzere iki ana başlıkta incelenmektedir.

Yaygın eğitim, örgün eğitimin yanında düzenlenen formal eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar. Örgün eğitim ise kurumsal tasarlanmış, müfredatlandırılmış ortamlardaki istendik öğrenmenin geliştirilmesi için kullanılabilecek süreç ve araçların çözümlenmesini, tasarlanmasını, geliştirilmesini amaçlar (Dindar, 2009, s. 31).

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek,
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak,
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle milli ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak,
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, milli ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi ”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak” şeklinde belirtilmiştir (MEB, 2018, s. 3).

2.1.2. Müzik Eğitimi

Eflatun’un (M.Ö. 400) “Müzik, terbiyenin esaslı vasıtasıdır, müzik bir eğlence aracı değil, güzellik, iyilik ve eğitim aracıdır.” sözü müziğin eğitimdeki yerinin ne kadar önemli

olduğunu vurgulamaktadır. Müzik, özü itibarıyla eğitsel bir nitelik taşır. Herkes, müzikle ilişkisinin biçimine, yönüne, kapsamına göre ondan bir şey alır; bir şey edinir; bir şey kazanır (Uçan, 1996, s. 30).

Müzik eğitimi; Kritik düşünme, çok yönlü düşünme, problem çözme, işbirlikçi çalışmanın önemi, kişisel becerilerin gelişimi, el-göz koordinasyonu sağlama, dikkat, özgüven, müzik kulağının gelişmesi ve ritim duygusu gibi birçok beceriyi içerisinde barındırır. Müzik çocukların bütün alanlarda öğrenmesine katkı ve yeni bir bakış açısı sağlamaktadır. Müzik çalışmalarına katılan, yaratan ve üreten bir çocuk kendisi ile gurur duyar ve başarı duygusunu tadar. Böylece çocukların kendilerine güvenleri ve özsaygıları artar (Lazdauskas 1996, s. 22-23). Müzik eğitiminin, özellikle de örgün müzik eğitiminin, çocuğun ileri dönemlerdeki sosyal, duygusal, zihinsel ve fiziksel gelişimine olumlu katkılarının olduğu ve söz konusu eğitimi alıp başarıyla tamamlayan çocukların diğer çocuklara oranla daha aktif ve bilinçli oldukları söylenebilir (Kılıç, 2012, s. 1). Demir (2014)'e göre ses çıkararak dünyaya gelen ve bu sesi geliştirdikçe kendini ifade edebilen çocuk için müzik, aslında sadece eğlence ve güzel vakit geçirme aracı olmayıp bir özgüven kaynağı ve aynı zamanda eğitim alanıdır (s. 135). Dinçer (1992) ise müzik eğitimi; Müziğin, çocuğu yaratıcılığa yöneltmek, dikkatini geliştirmek, ilgi ve yeteneğini sergilemek, toplumun bir bireyi olduğunu fark ettirmek, yaşadığı çevreyi algılamasını sağlamak, düşüncelerini davranışa dönüştürmek gibi hedefleri vardır şeklinde tanımlamıştır (s. 77). Çocukların günlük yaşantılarındaki tekdüzeliğin giderilerek, bedensel, ruhsal ve zihinsel sağlıklarının korunabilmesi ve üzerlerindeki baskıların hafiflemesi için düzenli olarak yapılan müziksel etkinliklere yönelmeleri önemlidir (Çilden, 2001, s. 2). Görüldüğü üzere müzik eğitimi ile ilgili birçok tanım ve kavram bulunmaktadır. Bir bütün olarak müzik eğitimi, birbirinden ayrı düşünülemeyen üç kola ayrılmaktadır.

- Mesleki Müzik Eğitimi
- Özengen Müzik Eğitimi
- Genel Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi; müzik alanındaki belirli meslek ya da çalışma dallarının gerekli kıldığı müziksel bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazandırılmasına yönelik müzik eğitimidir (Uçan, 2005, s. 31-32). Özengen müzik eğitimi ise, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım ve zevk sağlamak, bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar

kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005, s. 31-32). Müzik eğitiminin son ve herkese hitap eden kolu genel müzik eğitimidir. Genel müzik eğitimi, iş meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım göstermeksizin, her düzeyde, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005, s. 31-32).

Müzik Dersi Öğretim Programı, “Dinleme-Söyleme”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine yapılandırılmıştır. Müzik Dersi Öğretim Programının uygulanmasında dikkat edilecek hususlar;

- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak kazanımlar için gerekli temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli ve etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- Müzik dersinin, zevkli ve eğlenceli bir şekilde işlenerek öğrencilerin kazanımlara ulaşabilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Müziğin, erken yaşlardan başlayarak kültürel kimliğin oluşmasında ve hayatın her aşamasında etkin bir olgu olduğu gerçeğini unutmamak gerekir. Eğitimin en temel felsefesi olan yakından uzağa ilkesinden hareketle, Müzik Dersi Öğretim Programı’nın bu ekseninde dikkate alınması gerekmektedir.
- Öğrencilerin müzik yoluyla estetik duyarlılıkların geliştirilmesi (dinleme, konuşma vb. etkinlikler) felsefesi ile edimsel müzik eğitimi (söyleme, doğaçlama, besteleme vb. etkinlikler) felsefesi dengeli bir şekilde eğitim öğretim sürecine yansıtılmalıdır.
- Müzik eğitiminde özellikle müziksel anlama ve müziksel becerilerin aktif öğrenme yoluyla kazandırılması üzerine yaygın olarak kullanılan Dalcroze, Orff, Kodaly, Suzuki gibi yaklaşımlar ile geleneksel meşk eğitim ve öğretim yöntemleri dikkate alınmalıdır (MEB, 2018, s. 10).

2.1.3. Ses Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği

Müzik eğitimin bir başka boyutu da ses ve ses eğitimidir. Güzel Sanatlar Liseleri ve Müzik Öğretmenliği bölümlerinde bireysel ses eğitimi dersleri verilmektedir. Bu derslerde öğrencilerin seslerini nasıl kullanmaları gerektiği, ses sağlığının önemi ve üniversiteden mezun olduklarında öğretmenin ses sağlığını koruması, sesini sınıf ortamında eğitsel amaçla kullanabilmesi ve öğrencilere sağlıklı bir ses eğitimi verilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Ses, kulağın iletmesiyle beyni uyarıcı etkiyi sağlayan fiziksel bir olaydır. Sesin var olabilmesi için bu etkiyi yaratan kaynak, uyarıcı etkinin kulağa kadar gelmesini sağlayan ortam ve ayrıca bu etkiyi saptayacak kulak ve beyin bulunması gerekir (Zeren, 1978, s.2).

İnsanın ses sistemi bir nefesli çalgıya benzetilebilir. İnsan sesinin oluşumunda ana sisteme ait üç alt sistem yer almaktadır.

1. Solunum Sistemi - Respiratör

Soluk borusu, akciğerler, bronşlar, diyafram, kaburga ve karın kasları solunum sisteminin organlarıdır.

2. Titreşim Sistemi - Vibratör

Ses tellerini içine alan Larinks, larinks kasları, kıkırdakları ve kemikleri titreşim sistemine ait oluşumlardır.

3. Yansıtıcı Sistem - Rezonatör

Ağız, burun, soluk borusu, göğüs boşluğu, gırtlak bölgesi, yutak, damak ve sinüsler ise rezonansın oluşmasını sağlayan organlardır (Çevik, 2013, s. 22).

Ses eğitimi ise; bireyin anatomik ve fizyolojik yapı özelliklerine uygun olarak, sesin eğitsel veya sanatsal amaçlar doğrultusunda belirli bir teknik ve müziksel duyarlılıkla doğru, güzel ve etkili kullanabilmesi için gerekli davranışları kazandırma sürecidir (Çevik, 2013, s.53). Töreyin (2008)'e göre; ses eğitimi, bireylere sesini konuşurken ve şarkı söylerken, anatomik ve fizyolojik yapı özelliklerine uygun olarak kullanabilmesi için gerekli davranışların kazandırıldığı, önceden saptanmış ilke ve yöntemlerle planlanan hedeflere yönelik uygulanan, planlı-programlı bir etkileşim sürecidir (s. 82). Göğüs (1994) ise, bireysel çalışmalar yoluyla insan sesinin kullanılmasına ilişkin bilgileri, dilimizin özelliklerine uygun şarkı söyleme ve müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerileri kapsayan uygulamalı bir eğitimidir (s.13) şeklinde tanımlamıştır.

Kara'nın (1999) "Türkiye'de Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Bölümlerinde Aldıkları Ses Eğitiminin Müzik Öğretmenliklerine Yansıması" konulu yüksek lisans tezinde; ses eğitimi derslerinde kazandırılan teknik düzey ve seslendirilen repertuarın, müzik öğretmenlerinin seslerini mesleğin gerekleri doğrultusunda kullanabilmesi için kısmen yeterli olduğu, ses eğitimi derslerinde verilen okul müziği repertuarının tamamen yetersiz olduğu, müzik öğretmenlerinin ilk ve orta öğretim okullarında şarkı öğretimi sırasında seslerini sürekli kullandıkları ve şarkı öğretiminde seslerini kullanma becerilerini

yeterli buldukları, müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi bölümlerinde ses sağlığı ve sesin korunması ile ilgili konularda yeteri kadar bilgilendirme yapılmadığı ve buna bağlı olarak seslerini uzun süre kullandıktan sonra yorgunluk hissettikleri görülmektedir, sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bir müzik öğretmenin en önemli ve hassas enstrümanı sesidir. Müzik öğretmenin, müzik dersini sağlıklı işleyebilmesi ve öğrencilere sesini nasıl kullanacağını öğretebilmesi için öncelikle kendi ses sağlığını koruması gerekir. Öğretmenin öğrencilere şarkı öğretmeden önce kendi sesiyle şarkıyı temiz ve doğru seslendirmesi, öğrencilerin şarkıyı öğrenme isteğini arttıracak ve motivasyonunu yükseltecektir. Bundan dolayı bireysel ses eğitimi hem öğretmen hem de öğrenci için en temel ve önemli unsurlardan sadece bir tanesidir.

2.1.4. Şarkı Söylemek

Müzik eğitiminin alt boyutu olan şarkı söylemek; öğrencinin yaşayarak öğrenmesini sağlayan özgüveni geliştiren ve iletişimi hızlandıran müziğin temel yapı taşıdır. Çocuk şarkıları müzik sevgisini aşılayan ve müzik becerisini geliştiren, aynı zamanda toplumsal ve milli değerleri öğreten, kişisel gelişime katkıda bulunan, çocuklara mutluluk veren, bireyler arası iletişimi sağlayan, özellikle ilk çocukluk yıllarında bilişsel gelişime, dil gelişimine katkıda bulunan bir unsurdur (Göher, 2006, s. 1). Sevinç (2002)'e göre Şarkı öğretimi ile öğrencilerin seslerini ve müziksel işitme yeteneklerini eğitmek, müzik yapma becerilerini geliştirmek ve giderek müziksel gelişimlerini sağlamak amaçlanır (s. 25).

Çocuk sevgiyle, sevgi sanatla büyür. Sevgiyi kalıcı kılabilmenin yolu şarkılardan geçer. Denizin mavi duru sularındaki huzur, hırçın dalgalarındaki korku şarkılarla ölümsüzleşir. Dağların karlı, sisli doruklarındaki ulaşılmazlık şarkılarla süslendiğinde güzeldir. Ormanın bin bir canlıya yaşam veren koyu gölgesi, şarkılarla boyandığında kalıcı kılınabilir (Aydoğan, 2007, s. 7).

Bozkaya (2001) “Çocuğa kendi sesini sevdirmek ve çocuğun sesini eğitmek ilkesi; sesinin doğal ve etkili bir çalgı olduğu düşüncesinin çocukta yerleşmesi, sesini sevmesi ve bu anlayışla, doğru şarkı söyleme alışkanlığını kazanması görüşüne dayanır. Bu amaçla çocuk, konuşma-şarkı söyleme temelinde, bir ezginin (doğal olarak da konuşmanın) akışını bozmayacak yerlerde soluk almasını, sesleri doğru çıkarmasını, bağırmadan sözleriyle konuşur gibi şarkı söylemesini öğrenmelidir.” Şeklinde tanımlamıştır (s. 76). Şarkı söylemenin zevkine varan bir çocuk büyüdüğünde müziksel doyuma ulaşmış, müzik beğenisi ve kültürü olan entelektüel bir birey haline gelir. “Şarkı söylemesi, çocuğun sesini

kullanmayı öğrenmesini sağlamakta, şarkı sözlerinde bilmediği sözcüklerin anlamlarını kavramasına yardımcı olmaktadır. Birlikte şarkı söyleme, çocukların seslerini birbirlerine göre kontrol etmelerine, aynı etkinliği paylaşmanın zevkine varmalarına katkıda bulunmaktadır. Böylelikle çocukların dil, sosyal ve duygusal gelişmeleri desteklenmektedir.” (Şen, 2006, s. 340).

2.1.5. Müzik Öğretim Yöntemleri

2.1.5.1. Kodaly Yöntemi

Etnomüzikolog, eğitimci, dilbilimci ve filozof olan Macar besteci Zoltan Kodaly (16 Aralık 1882; Kecskemet- 6 Mart 1967; Budapeşte) tarihlerinde yaşamıştır. Kodaly’ın müzik eğitiminde amaçladığı hedef, her çocukta var olan müzik kapasitesini en yüksek düzeye çıkarmak, müziğin dilini çocuklara öğretmek ve onları bu dille okuyup yazıp üretecek hale getirmek (Yıldırım, 2009, s. 26).

Kodaly Yönteminin Amaçları;

- Her çocukta var olan müzik kapasitesini en üst düzeye çıkarmak,
- Müziğin dilini çocuklara öğretmek ve onları bu dille yazıp, üretecek bir hale getirmek,
- Çocukları kendi dil ve kültürlerinin ürünleri ile tanıştırmak,
- Çocukları dünyanın en büyük sanat eserleri ile tanıştırmak bu müzikleri dinlerken veya çözümlerken, müzik üzerine dayanan güven üzerine müziği ve yaşamı sevmelerini sağlamak (Yıldırım, 1995, s. 26) şeklinde ifade edilmektedir.

Kodaly, yöntemini, tamamen gelişimsel yaklaşımı (child-development approach) takip ederek yani çocuğun doğal gelişimini göz önünde bulundurarak şekillendirmiştir. Kodaly yönteminin tekniklerine bakılacak olursa kısaca *ta*, *ti-ti*, *tri-tri* vb. gibi isimlerle adlandırılan ritmik hecelere, fonomimi diye adlandırdığımız el işaretlerine ve yer değiştirilebilen do sistemi dediğimiz “aralıklama yöntemi” ile solfej eğitimine rastlamak mümkündür. Bu bahsedilen teknik ve materyalleri kullanırken dikkat edilmesi gereken en önemli husus, çocuğun yaşantısında var olan olgulardan yola çıkmasıdır. Örneğin Kodaly küçük yaştaki çocukların yürüyüş adımlarının dörtlük notalarla ve koşma adımlarının da sekizlik notalarla ifade edilebileceğini düşünerek ritim öğelerinin öğretilmesine dörtlük ve sekizlik notalardan başlanması gerektiğini savunmuştur. Kodaly, çocukların bir dizi içinde yarım sesleri temiz söyleyemedikleri düşüncesiyle 5 sestten oluşan *pentatonik* dizinin

kullanılması gerektiğini söylemiştir. Burada da çocuğun, doğal gelişim aralığı olan küçük üçlü aralığından yani *sol-mi* seslerinden başlanması gerektiğini, sonra *la* ve daha sonra *do* ve *re* seslerini öğreterek *pentatonik* diziye ulaşılması gerektiğini savunmuştur (Choksy, 1988).

2.1.5.2. Orff Yöntemi

1895'te Münih'te doğan ve yine aynı şehirde 1982 yılında ölen Carl Orff, besteci ve eğitimci yönüyle dikkat çeken bir müzisyendir. Yöntem, oluşturucusu ve geliştiricisi olan Carl Orff' un soyadı ile anılır. Orff için müzikal deneyim; araştırma, keşfetme ve yaratıcılık ile ilgilidir. Özgür hareket, dans, dil, şarkı söyleme, beden perküsyonu, drama, vurmali çalgılar ve doğaçlama aracılığıyla öğrenciler kendi müziklerini yaratmaya teşvik edilirler. Hareket esastır ve beden önemli bir ifade aracıdır (Yaprak, 2005, s.14). Orff yönteminde ortak kullanılan araç ritimdir. Ritimle birlikte, dans, müzik ve hareket temeldir. Birlikte, yaparak, yaşayarak, yaratarak, karşılıklı alış verişle, kalıpların dışına çıkarak ve doğaçlama etkinliklerinde bulunmayı sağlayan bir yöntemdir (Uçan, 1999, s. 70–71). Orff yaklaşımı çerçevesindeki “Müzik ve Hareket Eğitimi”, insanın çok yönlü algısına uygun olarak, öğrenme sürecinde mümkün olduğunca fazla duyuya hitap eder. Bu noktadan hareketle, Orff yaklaşımı ile yapılan çalışmaların amacı, bireysel yaratıcılık yolu ile estetik anlayışın ve sosyalleşmenin geliştirilmesi olarak özetlenebilir (Toksoy ve Beşiroğlu, 2006, s. 27).

Öğrencilerin kendi müzik ve hareketlerini mütevazı bir şekilde de olsa kendilerinin tasarlayabilmeleri benim pedagojik düşüncelerimin bir parçasıydı. Bu çalgılar için müzik tasarlama sanatı, çalgıların kendileriyle oynayarak ortaya çıktı. Burada, yine bundan geliştirilen bir doğaçlama tekniği büyük bir rol oynadı. Bu alıştırmaların görevi, öğrenciyi, kendiliğinden ve kendine özgü müzikal ifadesini bulmaya yeterli kılmaktı (Orff, 1996, s. 2).

“İlköğretimde Müzik Eğitimi” adlı eserde yaklaşımın aşamaları Ali Uçan tarafından şu şekilde verilmiştir.

- Ritimleme;

Ritimli konuşma kalıpları oluşturma, ritimsel taklit etme-öykünme ve oluşturma, ritimli konuşma kalıplarını sabit seslere aktarma.

- Ezgileme;

Ezgilemeye *sol-mi* ile başlama, pedal sesi eşlik olarak kullanma, pedal ses taklit etme ve bir motif oluşturma.

- Dizeleme/ Dizgeleme;

Sol-mi küçük üçlüsü iki perdeli ses öbeğidir. İki perdeli ses öbeğinden, beş, yedi ve sekiz perdeli diziye varılır (Toksoy, 2014, s.23-24).

Müziğin ritmi hareketin ritminden çıkmalıdır. Konuşmak, seslenmek, şarkı söylemek, mırıldanmak, ses heceleri söylemek gibi vokal etkinliklerden ezgiler geliştirilir ve ancak bundan sonra çalgılara (çubuklar, blok flüt) geçilir. Beden perküsyonundan (beden vurmali) çalgı müziğine geçilir. Müzik yapmak nota yazmaktan önce gelir (Kugler, 2003, s. 74).

2.1.5.3. Dalcroze Yöntemi

İsviçreli müzik eğitimcisi Emile Jacques Dalcroze (1865–1959), yeni bir fikir olan “müzik-hareket” fikrini ortaya attı ve bu fikrin müzik eğitime uygulanmasını sağladı. Dalcroze, solfej sınıflarındaki öğrencilerinin müzikal algılarında önemli noktalar keşfeder. Öğrencilerin müzikal olarak yazabildiklerini fakat tam olarak bir duyuş yakalayamadıklarını, müziğin hareket dinamikleriyle ilgili olarak bir zaman algısını oluşturamadıklarını fark eder. Bunun üzerine öğrencileriyle duyuş egzersizleri çalışmaları yapmaya başlar (Mead, 1996, s.38). Dalcroze'un amacı, yapılan egzersizlerle duyuları, bedeni, zihni, duyguları ve müziği tek bir deneyimin içinde eriterek, insanın psikofiziksel varlığını müziğin ve hareketin içinde geliştirmektir. Dalcroze, müziğin en önemli ögesi olarak gördüğü ritmin, zihinsel değil fiziksel bir özellik olduğunu düşünmekteydi (Özmenteş ve Bilen, 2005, s.88-89). Dalcroze yöntemi, eurhythmics, solfej ve doğaçlama etkinlikleri ile bütünleştirilmiş bir eğitim programı olma prensibine dayanır. Diğer metotları kullanan öğretmenler için öğretmen eğitimi becerileri başarılı öğretim teknikleri repertuarını tartışarak sınıfta derinlik, etkileşim ve yaratıcılık için yeni fırsatlar yaratabilir (Dale, 1993, s. 42). Doğaçlama, Dalcroze yönteminin en önemli unsurudur. Öğretmen, piyano veya vurmali bir çalgıyla doğaçlama yapar, öğrenciler de duyduklarını hareketle ifade ederek doğaçlarlar. Konuşma, el çırpma, şarkı, hikâye, vurmali çalgılar doğaçlamada kullanılan araçlardır. (Gürgen,2006, s. 90).

Dalcroze çalışmalarının amaçları şu şekilde sıralanabilir;

- Dikkat; öğrenciler dikkat, konsantrasyon, sosyalleşme ve nüanslara duyarlılık becerilerini geliştirirler.
- Ritim; duyma, okuma ve ritim oluşturma.
- Ses; melodi oluşturma, tonalite, dizi ve kadansları anlama.
- Hafıza; müziksel hafıza geliştirme.

- Yeni Alışkanlıklar; Beyin, ritmik motifler içerisinde bilgiyi işler ve öğrenme, zamanlama, ölçüm ve ritim çerçevesine yerleştirilir (Berger, 1999, s. 16–17).

2.1.5.4. Suzuki Yöntemi

Ünlü müzik eğitimcisi Shnichi Suzuki (1898-1998), çocukların anadillerini öğrenmekte gösterdikleri başarıyı başka becerilerde de gösterebilecekleri inancından yola çıkarak “yetenek eğitimi” adını verdiği eğitim yöntemini geliştirmiştir. Yetenek eğitimi, bireysel olup çocuğun gereksinimine ve dikkat süresine göre ayarlanmaktadır. Suzuki’ nin amacı sanatçı yetiştirmek değil, çocuğun müzik potansiyelini geliştirmektir (Gürgen, 2006, s. 91). Çocuklar doğdukları andan itibaren annelerinin konuşmalarındaki nüansları sürekli olarak dinleyerek ve taklit ederek, doğal ve akıcı bir şekilde konuşmayı öğrenirler. Bu yaklaşıma göre, çocuklar anadili yaklaşımında olduğu gibi müzikal bir çevre içinde yaşarlarsa, müzikal eğitimlerinde de aynı sonuçlar alınacaktır (Kasap, 2005, s. 118).

Yöntemin ortaya çıkışında Suzuki’nin çocuk öğrencilerle ders yapmaya başlaması etkili olmuştur. Bu öğrencilerin performansları dikkat çekmeye başladığında “yetenek doğuştan değildir” fikri üzerinde yoğunlaşmış ve bu yeni yaklaşımın temellerini atmıştır (Kuran, 2007, s. 4).

Suzuki “Young Children's Talent Education and Its Method” isimli kitabında bu konuyla ilgili düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir: “Aslında her çocuk hayret verici bir beceri edinme potansiyeline sahiptir. Geçmişte yetişen çocukların böyle bir beceri geliştirememiş olmalarının sebebi, ailelerinin onları buna yönlendirip teşvik etmemiş olmasıdır. Kayda değer bir beceri ortaya koyması gereken yetenek filizi kurur, incelir ve kurtarılamaz hale gelir. Filizi tekrar yeşertmek için acı dolu çabalar sarf edilse de artık çok geçtir. Zamanlamanın insan hayatında önemli bir rol oynadığı gerçeği, üzerine düşünülmesi gereken bir durumdur” (Suzuki, 1996, s. 10).

2.1.6. 9-12 Yaş Grubu ve Müzik Eğitimi

Zekâ, psikologların üzerinde çok konuştuğu ve uzlaşmakta güçlük çektiği konulardan bir tanesidir. Piaget’ye göre zekâ, çevreye uyum yapabilme yeteneğidir. Piaet, insanların doğuştan getirdikleri iki temel eğitim olduğu kanısındadır. Bunlar örgütlenme ve uyum sağlamadır (Bacanlı, 2011, s. 83). İşlem öncesi dönemde kavramları öğrenen çocuk, 7-12

yaşlar arasını kapsayan somut işlemler döneminde işlem yapabilir hale gelir (Bacanlı, 2011, s.93). Bu dönemdeki çocukların düşünmesi, okul öncesi çocukların düşünmesinden çok farklıdır. Algılanan görüntüye göre değil, gerçeği anlayarak tepkide bulunurlar (Senemoğlu, 1998, s. 53-54). Çocuğun duygusal tepkileri artık kendi iç gereksinimlerine aşırı bağlı olmaktan çıkarak yavaş yavaş daha çok gerçeklere ve toplumsal koşullara uygun nitelik kazanır. Yaşam deneyimlerinde kendi özsaygısını geliştirir, gerçek olayları öğrenmekten hoşlanır. Artık çocuklar kim olduklarının farkına varmaya ve çevresindeki bireylerin duygularını anlamaya başlarlar (Konuk, 2006, s. 17). Bu dönemde yetişkinler dünyasına olan merak artar ve çocuk, yetişkinlerin kullandığı araçların nasıl kullanıldığını, yaptıkları işlemin nasıl yerine getirildiğini öğrenmek ister. Yaptığı işlerde başarılı oldukça kendine olan güveni artar; çocuğun kendine olan güveni arttıkça da, çalışma ve başarılı olmaya doğru güdülenme düzeyi artış gösterir (Erden ve Akman, 1998, s. 80-81).

9-12 yaş grubu çocuklar, gerçek hayata ve gerçek duygulara adım atmaya başlamaktadır. Bu yaş grubu ergenlik çağında olmasından dolayı ses rengi değişir ve kalınlaşır, bundan dolayı şarkı seçimi çok önemlidir. Yaşamın tüm aşamalarında ses üretimi için aynı mekanik ilkeler geçerlidir. Ancak, beden büyüdükçe, bu aygıtlarda büyür ve esneklikleri değişir. Bebeklikten, çocukluğa larenksin boyutları ve yapılanmasında gerçekleşen değişim ergenlikte en üst düzeydedir (Ries, 2004, s. 10). 9 yaşından önceki dönemde elverişli bir ortamda genellikle orta gürlükte (mf - mp), yumuşak ve tatlı bir karakter taşıyan çocuk sesi, 9 yaşından itibaren daha da gelişerek 12-13 yaşlarında doruk noktasına ulaştıktan sonra, 13-14 yaşlarında ses değişimi denilen yeni bir oluşum dönemine girer (Uçan, 2005, s. 22, 23). Genetik ve ulusal özellikler, coğrafi, kültürel faktörlerin etkisiyle çocukta çocuğa değişen mutasyon süreci kızlarda yaklaşık olarak 17, erkeklerde de 19 yaşlarına kadar sürebilmektedir. Ancak, 9-12 yaşları arasında devam eden mutasyon öncesi dönemde, özellikle erkek çocuklarındaki ses gelişimi çok iyi düzeydedir (Çevik, 1999, s. 31). Erkek çocukları buluş devresinden (ses değişiminden) önce kız çocukları gibi tamamen “soprano” olurlar (Yönetken, 1966, s.10). Çevik’e (1999), göre çocuk sesleri, “yalın, düz (vibratosuz) parlak ve çoğu zaman pürüzsüzdür. Üst tonları açık ve renklidir. Bazı çocuk seslerinde ise alt tonlar biraz daha koyu ve tınılıdır. Bu bakımdan çocuk sesleri, soprano çocuk sesleri ve alto çocuk sesleri olarak ikiye ayrılabilir” (s. 51).

Müzik dersi öğretim programı belirli bir öğretim basamağındaki çeşitli sınıf ve derslerde okutulacak müzik öğretim programı amaçlarını dersin sınıflara göre haftada kaç saat

okutulacağını ve öğretim metodlarını tekniklerini gösteren kılavuzudur (Büyük karagöz, 1997, s. 2).

Müzik Dersi Öğretim Programı'nın amacı öğrencilerin;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlerle ait öğeleri zenginlik olarak algılanmasını sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilenmelerini sağlamak,
- İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Milli birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak amaçlarına ulaşmalarının sağlanmasıdır (MEB, 2018, s. 8).

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, müzik eğitimi kapsamı içerisinde belirli gün ve haftalar ve ilgili çeşitli araştırmalar yer almaktadır.

Çetin (2010) “İlköğretim Okullarında Kutlanan Belirli Gün ve Haftalar ile İlgili Okul Şarkılarının Yapılandırmacı Öğretim Anlayışına Göre Diğer Derslerle İlişkilendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde İlköğretim okullarında kutlanan belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarını yapılandırmacı yaklaşıma göre incelemiştir. Araştırmada tarama modeli çerçevesinde betimleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Hayat Bilgisi 1, 2, 3. ve Sosyal Bilgiler 4. ve 5. sınıf öğretmen kılavuz kitaplarındaki yapılandırmacı

yaklaşımına göre hazırlanmış tüm kazanımlar, müzik kitaplarında taranan tüm okul şarkıları, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Eylül 2005 Tarih ve 2576 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında kutlanan belirli gün ve haftalar, örneklemini ise araştırma evreninde ki kazanımlarla örtüşen 15 belirli gün ve hafta ve bu günlerle ilgili olarak şarkılar oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda; Belirli gün ve haftalar içerisinde en çok okul şarkısının hayvanları koruma günü ile ilgili olduğu, Cumhuriyet Bayramı ile ilgili 8 kazanımın ve 36 okul şarkısının bulunduğu, taranan kitaplarda yer verilen okul şarkılarının sayısına göre belirli gün ve haftalarını gittikçe azalan sıralamasının Hayvanları Koruma Günü, Atatürk Haftası, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs, Öğretmenler Günü, Çevre Koruma Haftası, Trafik Haftası, Etik Günü, İlköğretim Haftası, Turizm Haftası, Tutum Yatırım ve Türk Malları Haftası, Afet Eğitimi Hazırlık Günü, Kızılay Haftası, şehitleri Anma Günü şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Bilim ve Teknoloji Haftası ile ilgili yeni şarkılar bestelenebileceği, afet eğitimi ile ilişkilendirilebilecek okul şarkılarının yangın ile ilgili olduğu, diğer afet çeşitleri ile ilgili okul şarkıları bestelenebileceği ve Çanakkale şehitleri ile ilgili yeterli sayıda okul şarkısı bulunmadığı bu konu ile ilgili yeni okul şarkıları bestelenebileceği önerilmiştir.

Güçlü (2009) “ Müzik Öğretmenlerinin Çocuk Şarkılarına Yönelik Görüşlerinin İlköğretim 6. Sınıf Müzik Öğretim Programı Kapsamında Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; müzik öğretmenlerinin çocuk şarkılarına yönelik görüşlerini ilköğretim 6. Sınıf müzik öğretim programı kapsamında değerlendirmiştir. Araştırma genel tarama modelinde yürütülmüş, betimsel niteliktedir. Araştırmanın evrenini Ankara ili ilköğretim devlet okullarında görevli 366 müzik öğretmeni, örneklemini ise 50 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda; yardımcı kaynak kitaplarda Belirli Gün ve Haftalar için 6. Sınıf düzeyinde öğretilebilecek şarkıların yetersiz sayıda olduğu, yardımcı kaynak kitaptaki çocuk şarkılarının her yaş düzeyine ve özelliklerine göre sistemli bir şekilde sınıflandırılmadığı ve müzik dersinde işlenen çocuk şarkılarının öğrencilerin müzik beğenisini üzerinde bir etki unsuru olmadığı ve şarkıların öğrencilere duygusal açıdan hitap etmediği ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları göz önüne alındığında 6. Sınıf müzik kitabındaki çocuk şarkılarının belirli bir ses eğitimi planı dahilinde basitten zora doğru sıralanabileceği, TRT ve Kültür Bakanlığının çocuk şarkı yarışmalarıyla çıkan yeni çocuk şarkılarına daha çok yer verilebileceğine ve Talim Terbiye Kurulu ve çocuk şarkıları bestecilerinin ortak çalışması ile 6. Sınıf düzeyine yönelik bilişsel, psiko-motor, duyuşsa

kazanımları destekleyecek özellikteki çocuk şarkılarının sayısının artırılabilceğı önerilmektedir.

Sonsel (2013) “İlkokullarda Öğretilen Çocuk Şarkılarının, Öğrencilerin Ses Sınırlarına Uygunluk Durumları” konulu yüksek lisans tez çalışmasında ilkokul 3. Sınıfta öğretilen şarkılara ilişkin ses sınırlarının, sınıfı oluşturan bireylerin ses sınırlarına ne derece uygun olduğı incelenmiştir. Araştırma nicel araştırma modellerinden betimsel tarama modelinde bir çalışmadır. Bu araştırmanın evrenini Ankara ili ’nde öğrenim gören 3. Sınıf öğrencileri, örneklemini ise; Ankara ili, Çankaya, Yenimahalle ve Keçiören ilçelerinde yer alan Hayat Koleji, Gazi Üniversitesi Vakfı Özel Okulları, Bahçelievler Nebahat Keskin İlkokulu ve 10. Yıl İlkokulu’nda 3. Sınıf düzeyinde öğrenim gören 300 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; öğrencilerin piyano eşiksiz söyledikleri şarkılar ile piyano eşlikli söyledikleri şarkı karşılaştırıldığı zaman daha rahat ve temiz şarkı söyledikleri, özel okullarda müzik öğretmeni ile eğitim gören öğrencilerin piyano eşlik ve yansılama yöntemleri ile şarkı söylemeye daha alışkın oldukları, devlet okullarında sınıf öğretmenlerinin müzik derslerini yürütmesi ise öğrencilerin çalgı destekli öğrenim görmemeleri ve daha az şarkı bilemeleri gibi açılardan olumsuz sonuçlar doğurduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda; Eğitim müziğı bestecilerinin çocuk şarkısı bestelerken şarkıların hoş duyulmasının yanı sıra, şarkıların ses sınırlarına, cümle yapılarına, akılda kalıcılık oranlarına gibi etkenlere de dikkat etmesi gerektiğı, şarkı öğretiminde piyano desteğinden ve eşliğinden yararlanılmasını ve toplu müzik dersi işleyen bir öğretmen, önce sınıfındaki öğrencilerin bireysel ses alanlarını, sonra bu veriler aracılığı ile çalışılan kümenin ortak ses alanını belirlemeli ve bu alanlardan yola çıkarak sınıfın ses sınırlarını saptaması önerilmektedir.

Cesur (2012) “Ortaöğretim Müzik Dersinin İşlevselliğı” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; ortaöğretim kurumlarında yürütölmekte olan müzik derslerinin işlevsellik durumunu incelemiştir. Araştırma genel tarama (betimsel analiz) modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Samsun il merkezinde MEB’e bağılı ortaöğretim kurumlarında genel müzik eğitimi alan 10. ve 11. sınıf öğrencileri ile bu kurumlarda görev yapan müzik öğretmenleri, örneklemini ise 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Samsun’un Atakum, İlkadım ve Canik merkez ilçelerinden basit tesadüfi örneklem (random) yöntemiyle belirlenen, MEB’e bağılı genel lise ve Anadolu liselerinden oluşan 11 ortaöğretim kurumunun 10. ve 11. sınıf düzeyinde öğrenim görmekte olan toplam 372 öğrenci ile bu kurumlarda görev yapmakta olan 11 müzik öğretmeninden oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda; müzik öğretmenlerinin yoğun olarak kullandıkları yöntemlerin “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” olduğu, program da verilen yönergelerin uygulanması ve müzik dersine ait hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için haftalık müzik ders saatinin yetersiz olduğu, Müzik dersi öğretim programının içeriğinin fazla kuramsal ve öğrencilerin bilgi düzeyinin üzerinde olduğu ve müzik derslerinin tamamlayıcısı ve uygulama ayağı olan ders dışı müziksel etkinliklerin gereğince yapılamadığı sonuçları ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, ortaöğretim müzik öğretim programı kuramsal açıdan sadeleştirilmeli ve pratiğe dönük müziksel etkinlikler ile zenginleştirilmeli, müzik derslerinin bir uzantısı olan ve öğrencilere nitelikli bir zaman geçirerek becerilerini geliştirme fırsatı sağlayan müziksel etkinlikler için okullarda daha iyi bir planlama yapılmalı, öğrencilerin müzik derslerine olan ilgilerinin artırılması ve istendik müziksel davranışların kazandırılması için okullara gereken derslik ve müziksel gereçler (dizekli müzik tahtası, bilgisayar, projeksiyon cihazı, ses sistemi, temel ritim aletleri, eşlik çalgıları vb.) sağlanmalıdır.

Sökezoğlu (2010) “Ritim Hareket ve Şarkı Öğretimi Temeli Müzik Eğitiminin 7-11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi” konulu yüksek lisans tezinde; ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitimi alan 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimlerini incelemiştir. Araştırmada model olarak, deneme öncesi modellerinden “Tek Grup Son Test Model” ve “Tek Grup Ön Test - Son Test Model”, gerçek deneme modellerinden de “Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Model” kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Afyonkarahisar ili SHÇEK’e bağlı çocuk yuvaları, örneklemi de, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar ili Bolvadin ilçesi SHÇEK’e bağlı BMAEÇY 7-11 yaş grubu çocukları arasından deney ve kontrol grupları için rastgele seçilen 40 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda; deney grubu öğrencilerinin tamamının birçok Orff çalgısını çalabildiği sonucuna, ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitiminin, 7-11 yaş grubu yuva çocuklarının sosyal yönden gelişimlerinin yanında, bu çocukların davranışlarını ve akademik başarılarını da olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda; Orff Öğretisi ile birlikte diğer müzik öğretim yaklaşım ve yöntemleri de müzik öğretmeni ve müzik öğretmeni adaylarınca bilinmeli ve derslerde kullanılarak öğretim yöntemleri bakımından derslere zenginlik kazandırılmalıdır. Erken yaşta başlayan eğitimin daha etkili ve kalıcı olduğu düşünüldüğünde, seçilen pilot çocuk yuvalarında, hem 0-6 yaş hem de 7-12 yaş grubu öğrencilerine bu eğitimin verilmesi sağlanmalıdır. Müzik öğretim yöntem ve

yaklaşımlarıyla ilgili bilimsel çalışması olan araştırmacılarla müzik öğretmenleri düzenli aralıklarla bir araya getirilmeli ve bilgi alışverişi sağlanmalıdır.

Topalak (2005) “İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Amaçlarına Ulaşma Düzeyi Üzerine Bir Çalışma” konulu yüksek lisans tezinde ilköğretim okullarında müzik öğretim programının genel hedeflere ulaşma düzeyinin tespit edilmesi planlanmıştır. Çalışma betimsel araştırma modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Trabzon ilinin ilköğretim okullarında okuyan 8. Sınıf öğrencileri ve bu sınıflarda müzik eğitimi dersine giren müzik öğretmenleri, örneklemini ise Trabzon iline ait, il merkezi ve ilçelerinden basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 10 adet ilköğretim okulunun 8. Sınıflarında öğretim görmekte olan 492 öğrenci örnekleme olarak alınmıştır. Veri toplama aracı olarak; likert tipi anket ve yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; öğrencilerin bilişsel alanda kodlanmış olan hedeflere büyük oranda ulaştığı, öğretmenlerin tümünün ilköğretim müzik ders saatinin yetersiz olduğunu tespit ettiği ve devinişsel alanda sınıflandırılmış hedeflere ulaşma düzeylerindeki başarı oranının %50’nin altında olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgiler ışığında; okullarda müzik araç ve gereçlerinin olduğu ayrı bir sınıf olması gerektiği, ilköğretim birinci kademe müzik derslerinin mümkün olduğu derecede müzik öğretmenin girmesini, öğrencilerin sesiyle ve çalgısıyla uygun müzik topluluklarına katılabilme hedefine ulaşma başarısının arttırılması önerileri getirilmiştir.

Uysal (2004) “İlköğretimde İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretiminde Sınıf Atmosferi ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında müzik öğretiminde sınıf atmosferi ve şarkı söyleme becerilerini incelemiştir. Araştırmada deneysel modellerden “Kontrol Gruplu Öntest-Sontest Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini ilköğretim 5. Sınıf öğrencileri, örneklemini ise 2003-2004 eğitim-öğretim yılı 1. Döneminde İzmir İli, Kiraz İlçesi, Yatılı Bölge İlköğretim Okulu’nda okuyan 140 Öğrenci oluşturmaktadır. Bunlardan 5-A ve 5-B B-I ‘nin uygulandığı deney grupları; 5-C ve 5-D ERYÖT(Ezginin ritimden yola çıkarak öğretimi tekniği)’nin uygulandığı kontrol grupları olarak seçkisiz bir yolla saptanmıştır. Veri toplama aracı olarak; müziksel alan bilgi testi, sınıf atmosferi ölçeği ve şarkı söyleme becerileri gözlem formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, geleneksel öğretim yöntemlerinden ezginin ritimden yola çıkarak öğretimi tekniğine göre sınıf atmosferi üzerinde olumlu yönde etkili olduğu, öğrencilerin sınıf atmosferi, şarkı söyleme becerileri ve müziksel alan bilgileri üzerindeki etkilerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği ve B-I tekniğinin

müziksel alan bilgisi üzerinde etkili olduğu saptanmıştır. Araştırmada sonuçlarından yola çıkarak, “Müzik Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme Yöntemi” başlığı altında bağımsız bir ders olarak programlanabileceği, konu ile ilgili her düzey öğretmene ve yöneticilere yönelik seminerler ve hizmet içi eğitim etkinliklerinin düzenlenebileceği ve geleneksel öğretim yöntemleri yerine, öğrencinin sosyal, duyuşsal, bilişsel ve devinişsel olarak daha etkin olmasını sağlayan sınıf atmosferini olumlu yönde etkileyen, B-I eğitim sisteminin her düzeyde kullanılabileceği önerileri sunulmuştur.

Ulutaş (2011) “İlköğretim Müzik Derslerindeki Ses Eğitimi Uygulamalarının İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezinde ilköğretim müzik programında kapsamında ses eğitimi kazanımları ve bu kazanımlar paralelinde girilen etkinlikler incelenmiştir. Araştırma betimsel araştırma türlerinden “Tarama (Survey)” modeli ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak “İlgi Ölçeği” ve “Öğretmen Görüşme Formu” hazırlanmıştır. Araştırma evrenini müzik eğitimi derslerinin yürütüldüğü ilköğretim I. ve II. kademe, örneklemini ise 2010-2011 Eğitim-Öğretim Yılı’nda Erzurum ili merkez ilçedeki 10 ilköğretim okulunun, 10 adet müzik öğretmeni ile bu okulların sekizinci sınıflarında eğitim gören toplam 245 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma sonucunda; ilköğretim müzik programındaki etkinliklerin insan sesi ile seslendirilmeye dönük şarkılarla çevrili olduğu, bu nedenle şarkıların sesle icra edilmesi aşamasında sesin etkili ve verimli olarak kullanılması için ses eğitimine dönük kazanımların da belli oranda programın içerisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin ses eğitimi uygulamalarına dönük ilgilerinin yeterli düzeyde olmadığı ve öğretmenlerin de başta müzik ders saatinden, araç-gereç ve ortam durumlarından kaynaklanan belli sorunlar nedeniyle ses eğitimi uygulamalarına yeterli düzeyde yer veremedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ses eğitimi uygulama ve etkinlikleri yeri geldiğinde değil, müzik derslerinin, rutin olarak belli bir sürecini kapsayacak şekilde geneline yayılmalıdır. Ses eğitimi ile ilgili uygulama ve etkinlikler, her sınıf düzeyine, o sınıfın yaş düzeyinin özellikleri dikkate alınarak eşit olarak dağıtılmalıdır. Müzik öğretmenlerinin ses eğitimi ile ilgili donanımları tam olmalı, öğrencilerin seslerini ısıtmadan veya açmadan, yorucu ezgili sözlü eserlerin icrasından kaçınmaları gerekmektedir önerileri getirilmiştir.

Demirtaş (2011) “İlköğretim 7. Sınıf Müzik Dersinde Şarkıların Piyano Eşlikli Öğretilmesinin Öğrenci Kazanımlarına Etkileri” konulu yüksek lisans tez çalışmasında ilköğretim 7. Sınıf müzik dersinde okul şarkılarının piyano eşliği kullanılarak öğretilmesi ve öğrenci kazanımlarını incelenmiştir. Araştırmada betimsel ve deneysel olmak üzere iki

yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim öğretim yılına MDDEGO’da öğrenim gören öğrenciler, örneklemini ise 2010-2011 eğitim öğretim yılında Denizli ili MDDEGO’da öğrenim görmekte olan 7/A ve 7/F şubeleri öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarında ilköğretim 7. Sınıf müzik dersinde şarkıları piyano eşlikli öğretmenin; söz, hız ezgi, gürlük basamakları, tartım kriterlerine göre olumlu bir etki sağladığı sonucuna varılmıştır. Bu çalışmanın ilköğretim düzeyindeki diğer sınıflarda da yapılması, müzik öğretmenlerinin derslerinde öğrettiği şarkıları piyano eşliği kullanarak öğretmesi gerektiği ve GSEB Müzik Öğretmenliği bölümlerinde okutulan “Eşlik Çalma” ders saatlerinin arttırılması gerektiği önerileri getirilmiştir.

Kırcioğlu (2011) “İlköğretim II. Kademe Müzik Dersi Öğretim Programı’nın Kazanımlar Boyutunun Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında 2007 yılında yürürlüğe giren müzik dersi öğretim programının kazanımlarını incelemiştir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2009-2010 Eğitim Öğretim yılında Edirne ili ve ilçelerinde görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarında; öğretmenlerin kazanımların kendi aralarında tutarlı olup, sonraki kazanımların oluşumlarını destekler şekilde hazırlandığı, yinleme ve tekrardan çok birbirlerini destekler şekilde olduğu, ilişkili olduğu tüm becerileri geliştirici nitelikte olduğu, bir kazanımın kapsamının diğer kazanımların kapsamına girmediği, kazanımların hangi özelliklerin kazandırılacağını belirtecek kadar genel ve kazandıracağı özellikleri başka özelliklerle karıştırmayacak kadar sınırlı olduğu, bireyin özelliklerine uygun olduğu, toplumun beklentilerine uygun olduğu ve kazanımların öğrencilerde merak ve araştırma isteği yaratma, ekip ruhu geliştirme konusunda yetersiz olduğu, günlük hayatla ilişkilendirilmiş olduğu, öğrencilerin istedik davranışlarını geliştirdiği, öğrencilerin duyuşsal gelişim özelliklerine uygun olduğu, ifadelerine önemli oranda katılmadığı sonuçlarına varılmıştır. Dinleme - Söyleme - Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müzik Kültürü” ve “Müzikte Yaratıcılık” öğrenme alanlarıyla ilgili kazanımların içerikleri yetersiz bulunduğundan, bu konuda müzik öğretmenlerinin de görüşleri alınarak içeriklerin geliştirilmesi gerektiği, değişen programın daha iyi kavranması gerektiği, tüm müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim çalışmaları yapması gerektiği ve müzik ders saatinin arttırılması önerileri getirilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel tarama yöntemi ile yapılmıştır. Betimsel araştırmalar, araştırma konusuyla ilgili mevcut durumu saptamayı, olayı tasvir ederek problemi anlamayı amaçlar (Arıkan, 2013, s. 27). Verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar. Eğitim alanındaki araştırmada, en yaygın betimsel yöntem tarama çalışmasıdır çünkü araştırmacılar bireylerin, grupların ya da bazen fiziksel ortamların özelliklerini özetler (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014, s. 22). Araştırmada veriler, anket yoluyla elde edilerek değerlendirilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan 117 müzik öğretmeni örneklemine ise 76 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem seçimi random olarak seçilmiştir.

Tablo 1

Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Özel Okullar

	Okul İsmi
1	Gürçay Koleji
2	Bilfen
3	Milli Eğitim Vakfı Koleji
4	Arı Koleji
5	Beştepe Koleji
6	Başkent Üniversitesi Özel Ayşe Abla Okulları
7	Mektebim Koleji
8	Mehmet Tunç Koleji
9	Bahçeşehir Koleji
10	Kampüs Koleji
11	Gazi Koleji
12	Us Koleji
13	Doğa Koleji
14	Sınav Koleji
15	Çayyolu Doğa Koleji
16	ODTÜ G.V Ortaokulu
17	Özel Ankara Zafer Koleji
18	Maya Koleji
19	İDV Özel Bilkent Ortaokulu
20	Fatoş Abla Koleji
21	Özel Emre Okulları

Tablo 2

Araştırmanın Örneklemi Oluşturan Devlet Okulları

Okul İsmi
1 Muzaffer Bahri Kutlu
2 Ahmet Bahadır İlhan Ortaokulu
3 Ülkü Akın Ortaokulu
4 27 Aralık Lions Ortaokulu
5 Abdurrahman Şengen Ortaokulu
6 Türkiye Emlak Bankası Ortaokulu
7 Azize Altın Pınar Ortaokulu
8 Ayten Şaban Ortaokulu
9 Pakize Erdoğan Ortaokulu
10 Rauf Orbay Ortaokulu
11 Salih Alptekin Ortaokulu
12 Necdet Seçkinöz Ortaokulu
13 Ahmet Barındır Ortaokulu
14 Münevver Öztürk Ortaokulu
15 MEV Gökkuşığı Ortaokulu
16 Muharrem Ceylan İmam Hatip Ortaokulu
17 Büyükhanlı Kardeşler Ortaokulu
18 Ayten Tekişik Ortaokulu
19 Ankara Lions Kulübü Ortaokulu
20 Akşemsettin Ortaokulu
21 Mimar Kemal Ortaokulu
22 Ertuğrul Gazi Ortaokulu
23 Alpaslan İmam Hatip Ortaokulu
24 Gülen Muharrem Pakoğlu Ortaokulu
25 Mimar Sinan Ortaokulu
26 Şehit Feyza Acısu İmam Hatip Ortaokulu
27 Maltepe Ortaokulu
28 Perihan İnan Ortaokulu
29 Ahmet Vefik Paşa Ortaokulu
30 Halide Edip Adivar Ortaokulu
31 Talat Paşa Ortaokulu
32 Yasemin Karakaya Ortaokulu
33 İzzet Latif Aras Ortaokulu
34 Mehmet Özcan Torunoğlu Ortaokulu
35 Dikmen Öğretmen Nejla Kızılbaş Ortaokulu
36 Mehmet İçkale Ortaokulu
37 Noterler Birliği Ortaokulu
38 Tevfik İleri Ortaokulu
39 Kavaklıdere Ortaokulu
40 GOP Nejla-İlhan İpekçi Ortaokulu
41 İl Genel Meclisler Ortaokulu

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmaya ait veriler; araştırmacı tarafından literatür taraması yapılarak ve uzman görüşleri alınarak hazırlanan anketler aracılığı ile oluşturulmuştur. Anket soruları açık ve net ifadeler içeren beşli Likert tipinde ölçek kullanılarak hazırlanmıştır.

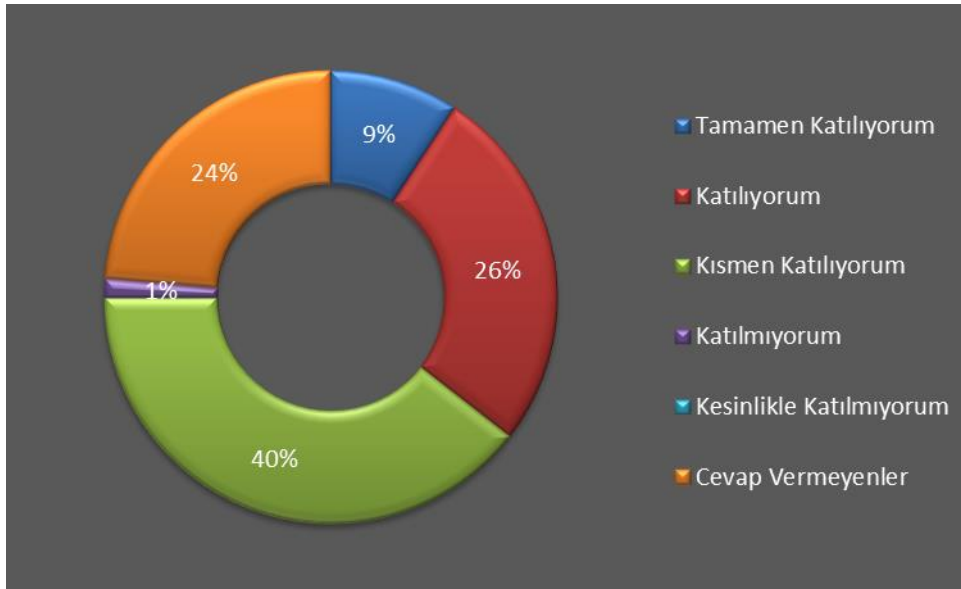
3.4. Verilerin Çözümlemesi

Belirli gün ve haftalarda kullanılan şarkılar hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi kapsamında geliştirilmiş anket aracılığı ile toplanan veriler, frekans ve yüzdelik çözümlemeleri yapılarak tablo şeklinde sunulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Mevcut Şarkıların Çocukların Ses Sınırına Uygunluk Durumu

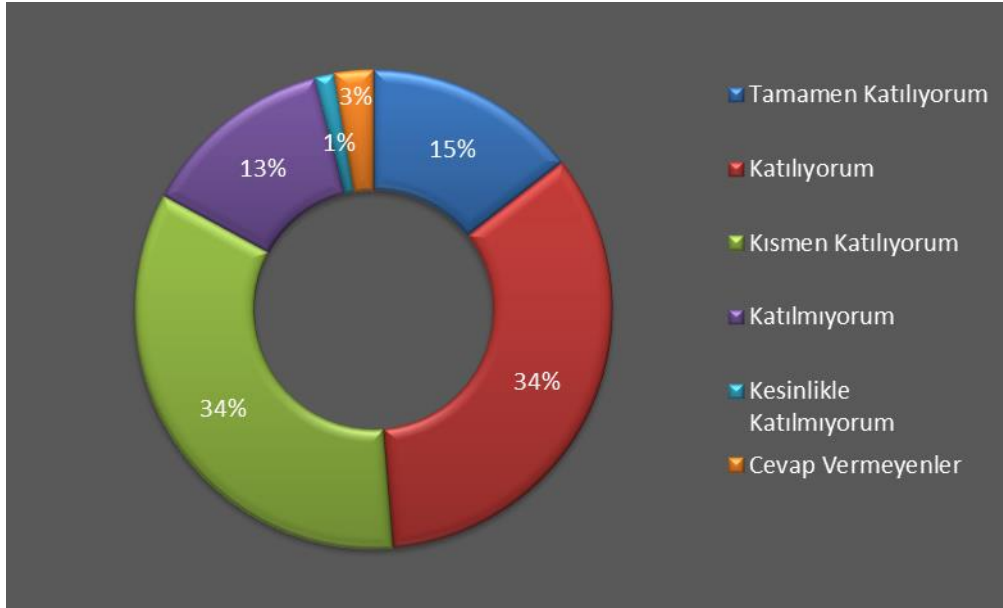

Şekil 1. Mevcut şarkıların çocukların ses sınırına uygunluk durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, Lunchsinger and Arnold, Garretson ve Yönetken' nin belirttiği ses sınırları ile mevcut çocuk şarkılarındaki ses sınırlarının birbirlerine uygunluğu konusundaki görüşleri incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 30'unun (% 40) "Kısmen Katılıyorum", 20'sinin (% 26) "Katılıyorum", 7'sinin (% 9) "Tamamen Katılıyorum", 1'inin (% 1) "Katılmıyorum" şeklinde cevap verdiği, 18'inin (% 24) ise ilgili soruya "Cevap Vermediği" tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin yaklaşık $\frac{1}{4}$ 'ünün, öğrencilerin ses sınırları ile ilgili bir soruya cevap vermemiş olması, oldukça düşündürücü olarak değerlendirilebilir.

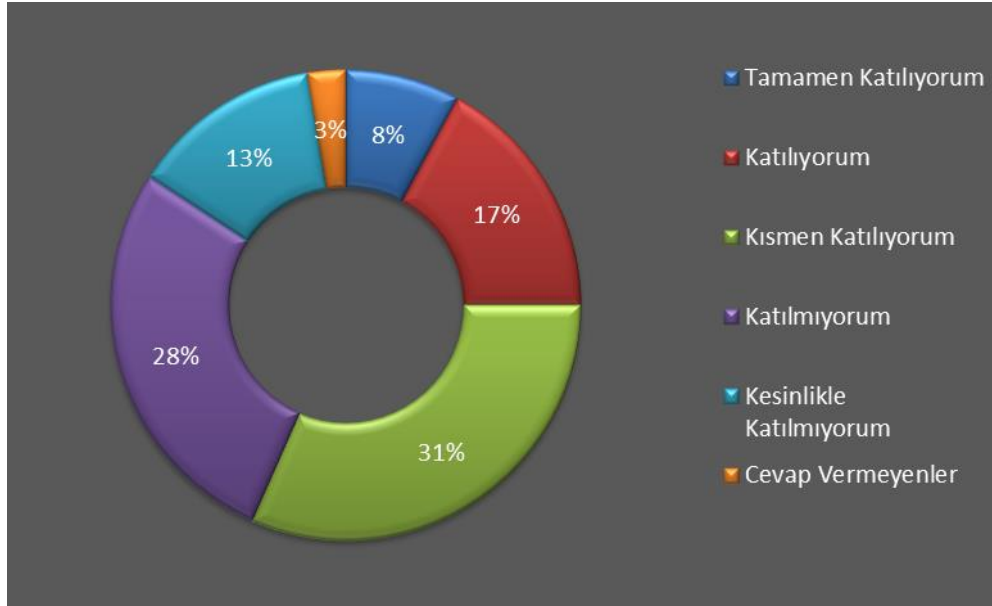
4.2. Mevcut Şarkı Dağarcığının Ortak Bir Dağarcık Oluşturma Durumu

Şekil 2. Mevcut şarkı dağarcığının ortak bir dağarcık oluşturma durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut dağarcık ortak bir dağarcık oluşturmaya elverişli midir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 11’inin (% 15) “Tamamen Katılıyorum”, 26’sının (% 34) “Katılıyorum”, 26’sının (% 34) “Kısmen Katılıyorum”, 10’unun (% 13) “Katılmıyorum” 1’inin (%1) “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde cevap verdiği, 2 kişinin (% 3) ise ilgili soruya “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

4.3. Şarkıların Sayısal Olarak Yeterlilik Durumu

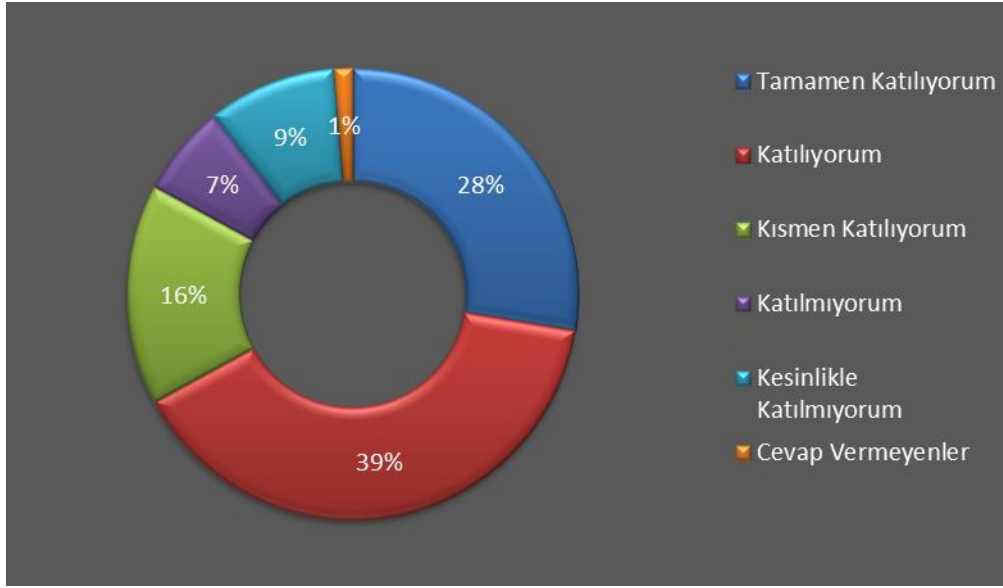

Şekil 3. Şarkıların sayısal olarak yeterlilik durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Şarkılar sayısal olarak yeterli midir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 6’sının (%8) “Tamamen Katılıyorum”, 13’ünün (%17) “Katılıyorum”, 24’ünün (%31)” Kısmen Katılıyorum”, 21’inin (%28) “Katılmıyorum” 10’unun (%13) “Kesinlikle Katılmıyorum ve 2’sinin (%3) soruya “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçlarında, “Kısmen Katılıyorum” ve” Katılmıyorum” sonuçlarının birbirine yakın çıktığı görülmektedir.

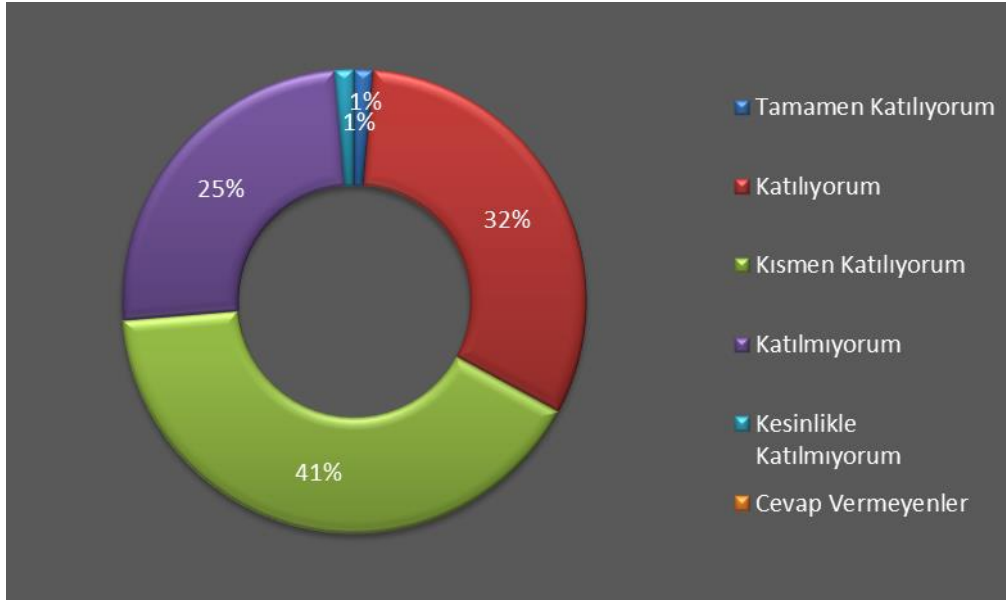
4.4. Belirli Gün ve Haftalarda Sürekli Aynı Çocuk Şarkılarının Öğretilme Durumu

Şekil 4. Belirli gün ve haftalarda sürekli aynı çocuk şarkılarının öğretilme durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Belirli gün ve haftalarda sürekli aynı çocuk şarkıları öğretilmekte midir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 21’inin (%28) “Tamamen Katılıyorum”, 30’unun (%39) “Katılıyorum”, 12’sinin (%16) “Kısmen Katılıyorum”, 5’inin (%7) “Katılmıyorum”, 7’sinin (%9) “Kesinlikle Katılmıyorum” ve 1 kişinin (%1) bu soruya “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

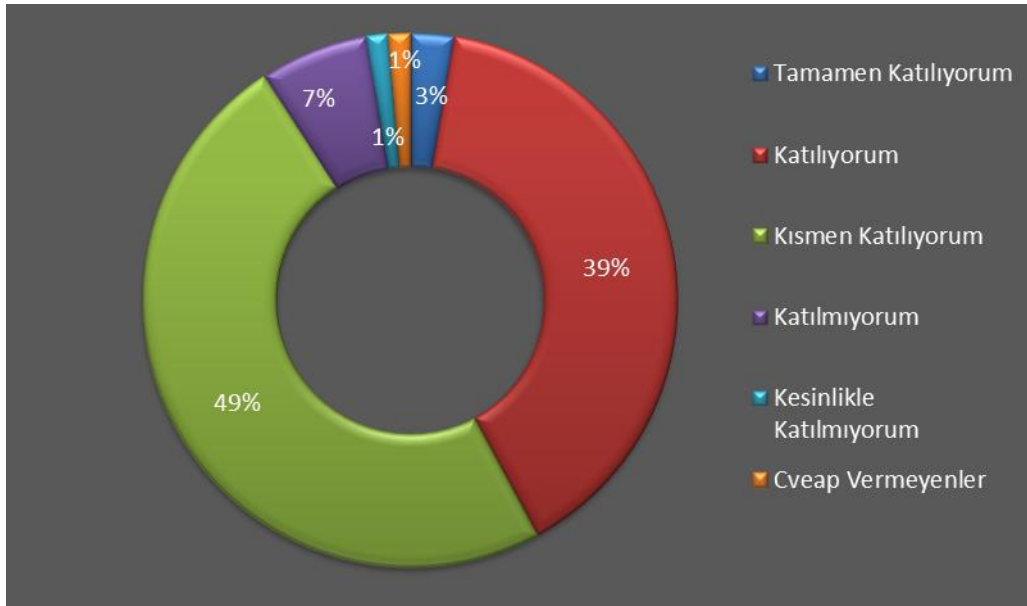
4.5. Şarkıların Nitelik Bakımından Yeterlilik Durumu

Şekil 5. Şarkıların nitelik bakımından yeterlilik durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Şarkılar nitelik bakımından yeterli midir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 1’inin (%1) “Tamamen Katılıyorum”, 24’ünün (%32) “Katılıyorum”, 31’inin (%41) “Kısmen Katılıyorum”, 19’unun (%25) “Katılmıyorum” ve 1 kişinin (%1) “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

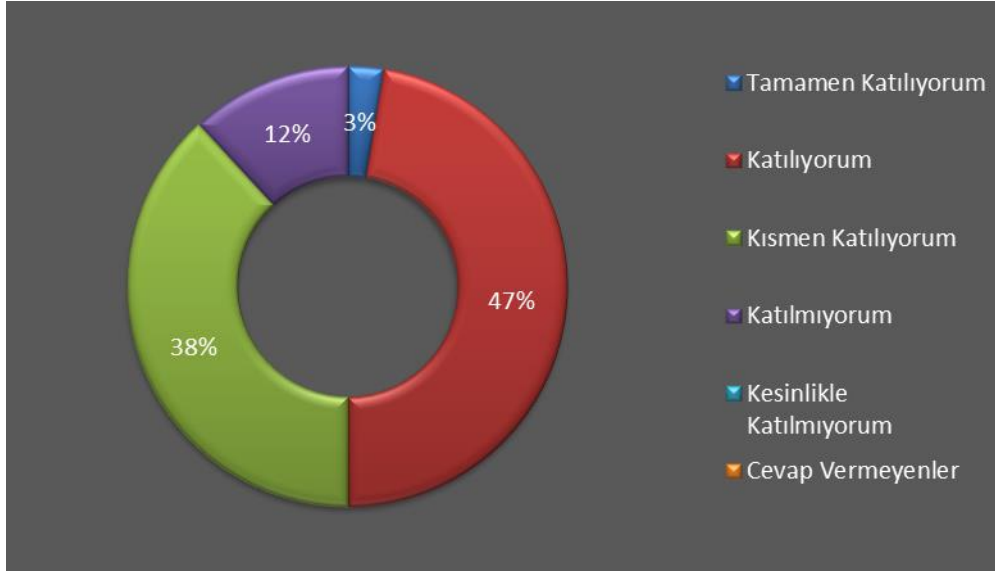
4.6. Şarkıların Prozodi Bakımından Uygunluk Durumu

Şekil 6. Şarkıların prozodi bakımından uygunluk durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Şarkılar prozodi bakımından uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 2’sinin (%3) “Tamamen Katılıyorum”, 30’unun (%39) “Katılıyorum”, 37’sinin (%49) “Kısmen Katılıyorum” 5’inin (%7) “Katılmıyorum”, 1’inin (%1) “Kesinlikle Katılmıyorum” ve 1 kişinin (%1) “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

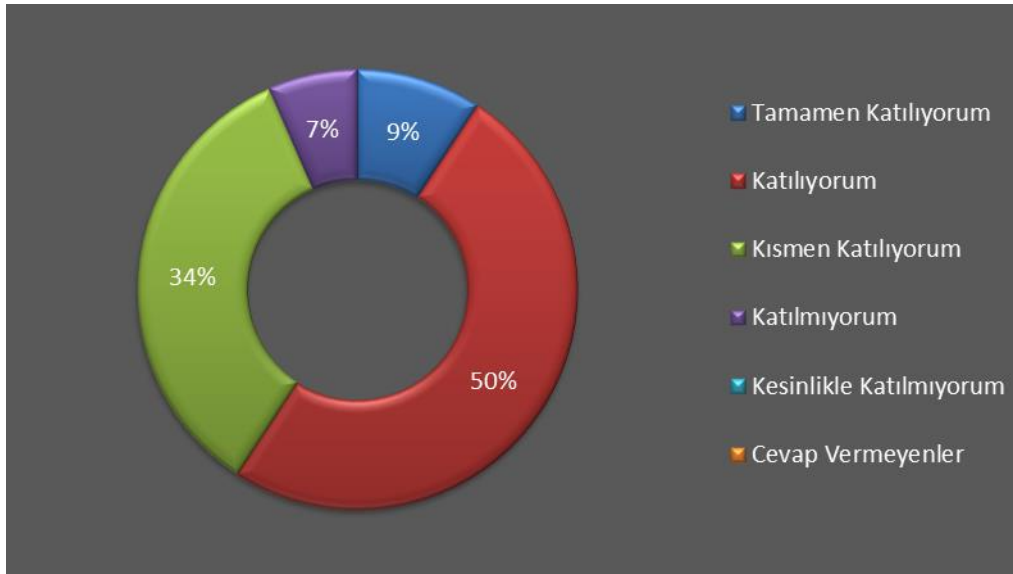
4.7. Şarkıların Armonik Yapı Bakımından Uygunluk Durumu

Şekil 7. Şarkıların armonik yapı bakımından uygunluk durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Şarkılar armonik yapı bakımından uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden; 2’sinin (%3) “Tamamen Katılıyorum”, 36’sının (%47) “Katılıyorum”, 29’unun (%38) “Kısmen Katılıyorum”, 9’unun (%12) “Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

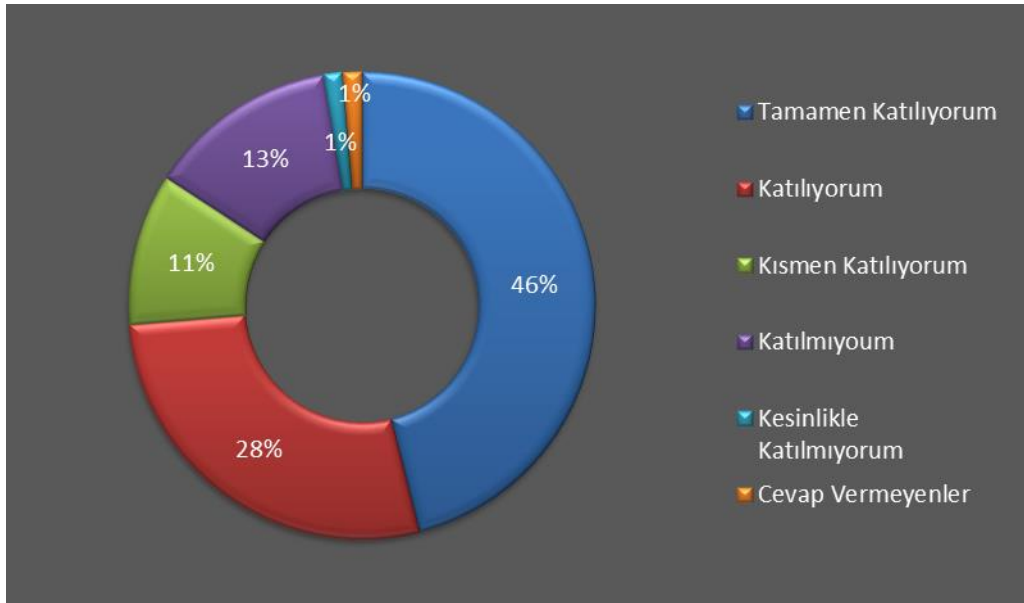
4.8. Şarkıların Ezgisel Olarak Akılda Kalıcı Bir Şekilde Yazılma Durumu

Şekil 8. Şarkıların ezgisel olarak akılda kalıcı bir şekilde yazılma durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Şarkılar ezgisel olarak akılda kalıcı bir şekilde yazılmış mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 7’sinin (%9) “Tamamen Katılıyorum”, 38’inin (%50) “Katılıyorum”, 26’sının (%34) “Kısmen Katılıyorum”, 5’inin (%7) “Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

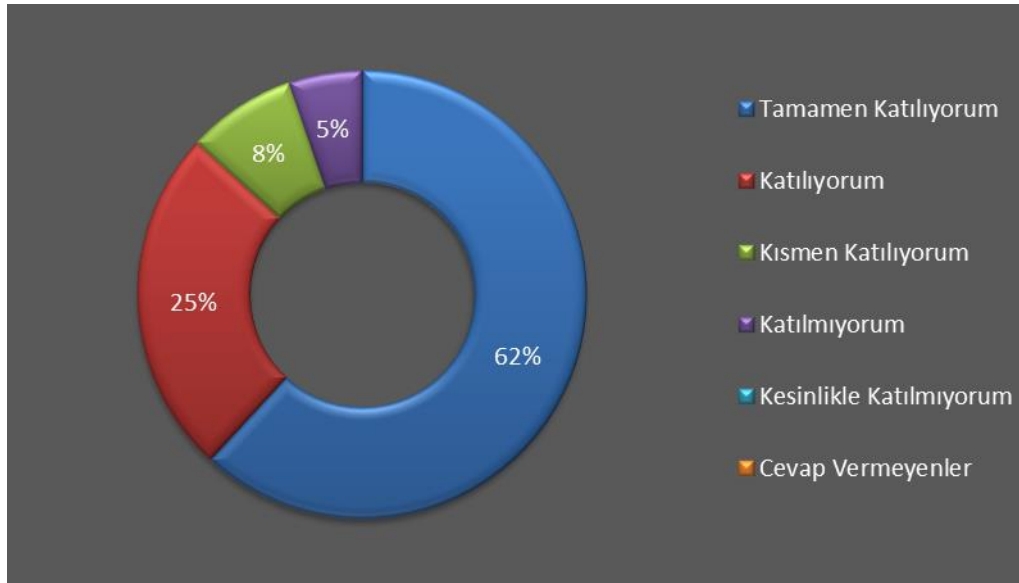
4.9. Kullanılan Şarkıların Piyano Eşlikli Olmasının Avantajlılığı

Şekil 9. Kullanılan şarkıların piyano eşlikli olmasının avantajlılığı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin,” Kullanılan şarkıların piyano eşlikli olması avantajlı mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 35’inin (%46) “Tamamen Katılıyorum”, 21’inin (%28) “Katılıyorum”, 8’inin (%11) “Kısmen Katılıyorum”, 10’unun (%13) “Katılmıyorum”, 1 kişinin (%1) “Kesinlikle Katılmıyorum” ve 1 kişinin (%1) “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

4.10. Piyano Eşliklerinin Çocukların Çoksesli Duyumlarının Gelişmesine Katkı Sağlama Durumu

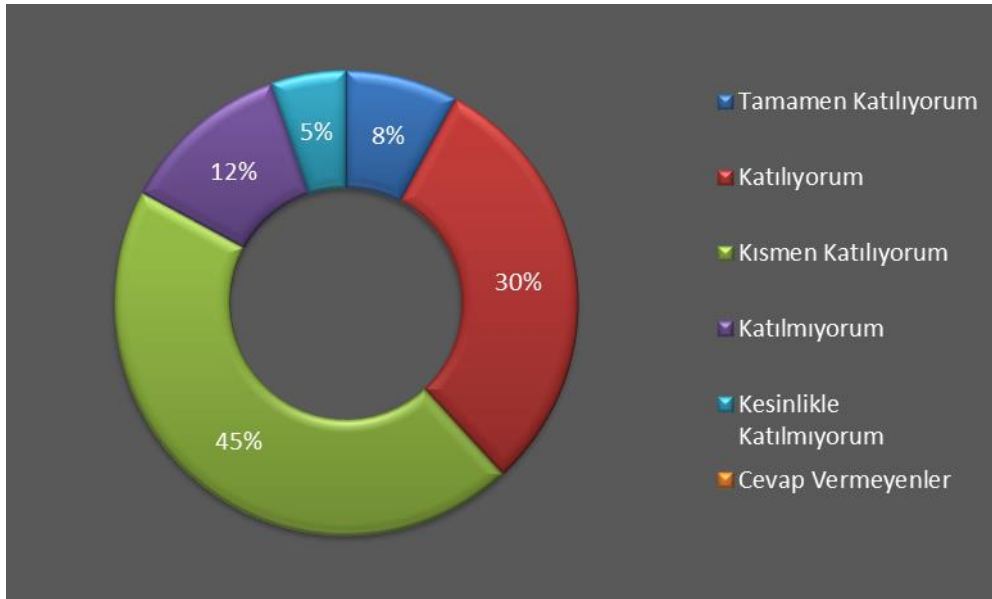

Şekil 10. Piyano eşliklerinin çocukların çoksesli duyumlarının gelişmesine katkı sağlama durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Piyano eşlikleri çocukların çoksesli duyumlarının gelişmesine katkı sağlar mı?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 47’si (%62) “Tamamen Katılıyorum”, 19’u (%25) “Katılıyorum”, 6’sı (%8) “Kısmen Katılıyorum” ve 4’ünün (%5) “Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan 76 müzik öğretmenin yarısından fazlasının (47 kişinin) “Tamamen Katılıyorum” cevabı verdiği tespit edilmiştir.

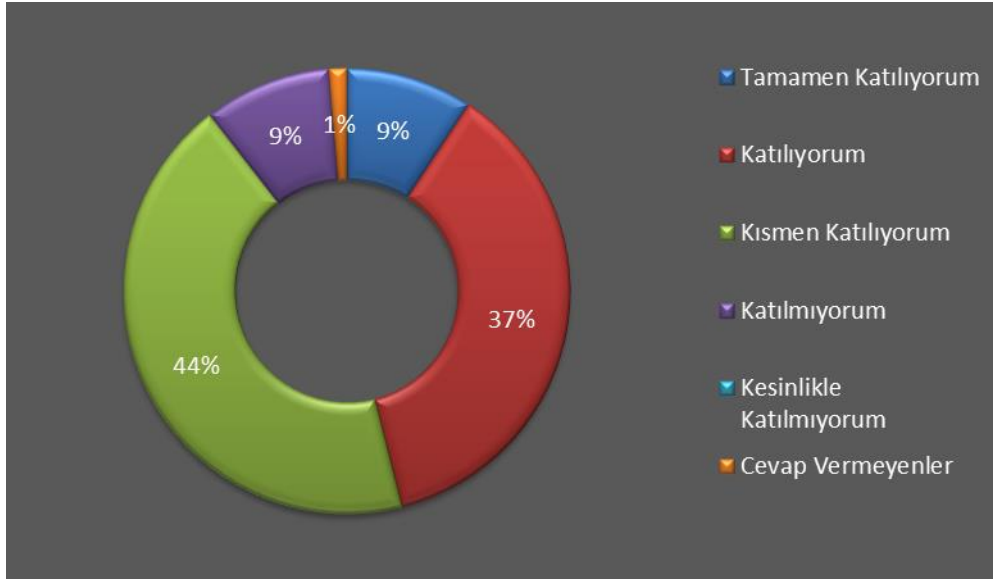
4.11. Mevcut Şarkıların Çocukların Müziksel Beğeni Düzeyine Uygunluk Durumu

Şekil 11. Mevcut şarkıların çocukların müziksel beğeni düzeyine uygunluk durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut parçalar çocukların müziksel beğeni düzeyine uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 6’sının (%8) ” Tamamen Katılıyorum”, 23’ünün (%30) “Katılıyorum”, 34’ünün (%45) “Kısmen Katılıyorum”, 9’unun (%12) “Katılmıyorum” ve 4 kişinin (%5) “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

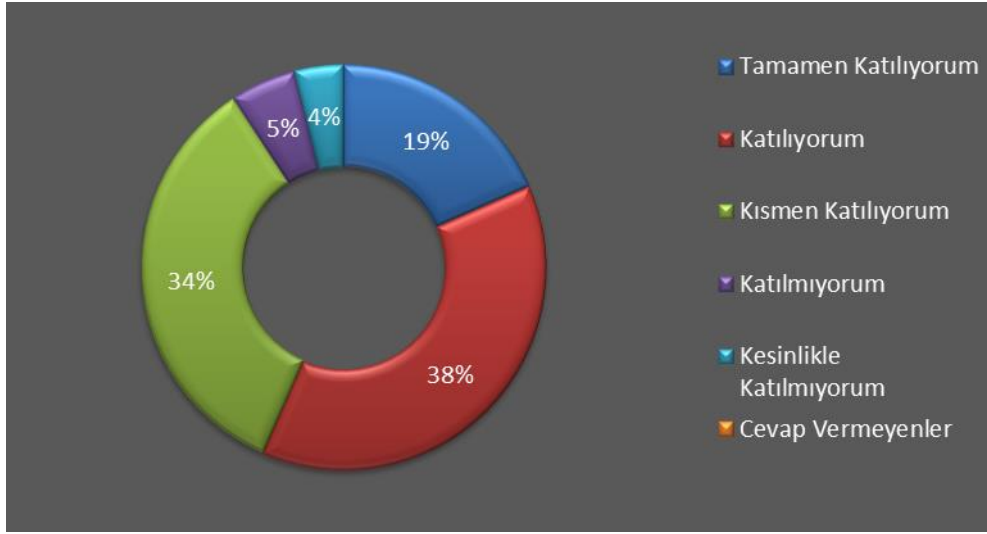
4.12. Mevcut Şarkıların İçerik Bakımından Çocukların Duyuşsal Anlamda Gelişmesine Olanak Sağlama Durumu

Şekil 12. Mevcut şarkıların içerik bakımından çocukların duyuşsal anlamda gelişmesine olanak sağlama durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut şarkılar içerik bakımından çocukların duyuşsal anlamda gelişmesine katkı sağlar mı?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 7’sinin (%9) “Tamamen Katılıyorum”, 28’inin (%37) “Katılıyorum”, 33’ünün (%44) “Kısmen Katılıyorum”, 7’sinin (%9) “Katılmıyorum” ve 1 kişinin (%1) “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

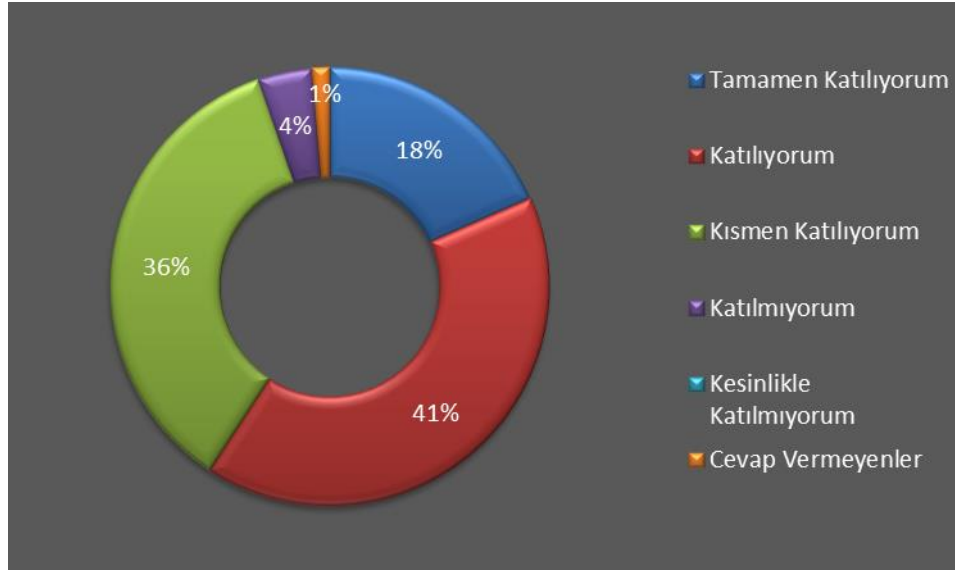
4.13. Mevcut Şarkıların Çocukların Özel Günlerdeki Motivasyonunu Arttırma Durumu

Şekil 13. Mevcut şarkıların çocukların özel günlerdeki motivasyonunu arttırma durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut şarkılar çocukların özel günlerdeki motivasyonunu arttırmakta mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmenin 14’ünün (%19) “Tamamen Katılıyorum”, 29’unun (%38) “Katılıyorum”, 26’sının (%34) “Kısmen Katılıyorum”, 4’ünün (%5) “Katılmıyorum” ve 3 kişinin (%4) “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

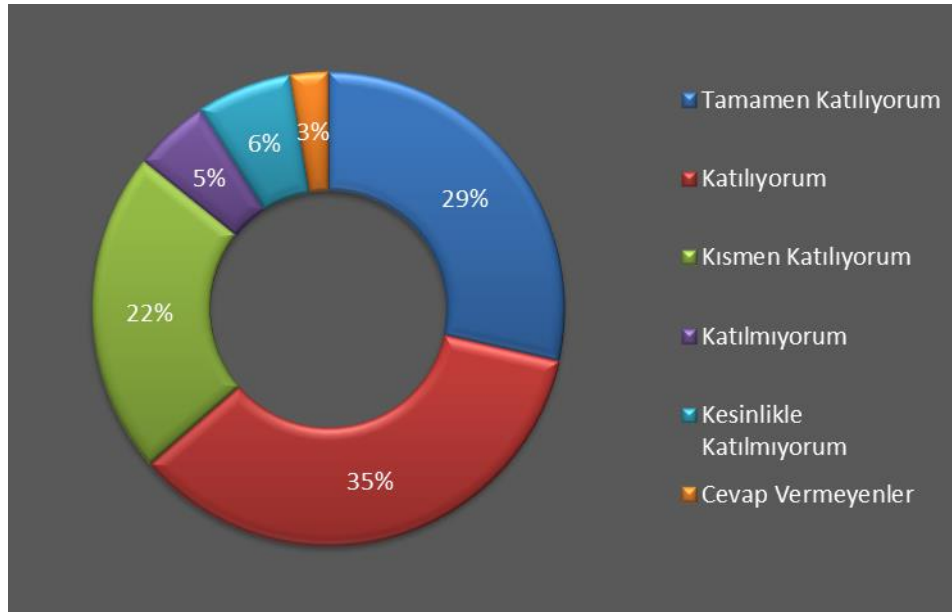
4.14. Mevcut Çocuk Şarkılarının Eşliklerinin Öğretmenlerin Çalabileceği Düzeyde Olma Durumu

Şekil 14. Mevcut çocuk şarkılarının eşliklerinin öğretmenlerin çalabileceği düzeyde olma durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut çocuk şarkılarının eşlikleri öğretmenlerin çalabileceği düzeyde midir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 14’ünün (%18) “Tamamen Katılıyorum”, 31’inin (%41) “Katılıyorum”, 27’sinin (%36) “Kısmen Katılıyorum”, 3’ünün (%4) “Katılmıyorum” ve 1 kişinin (%1) “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

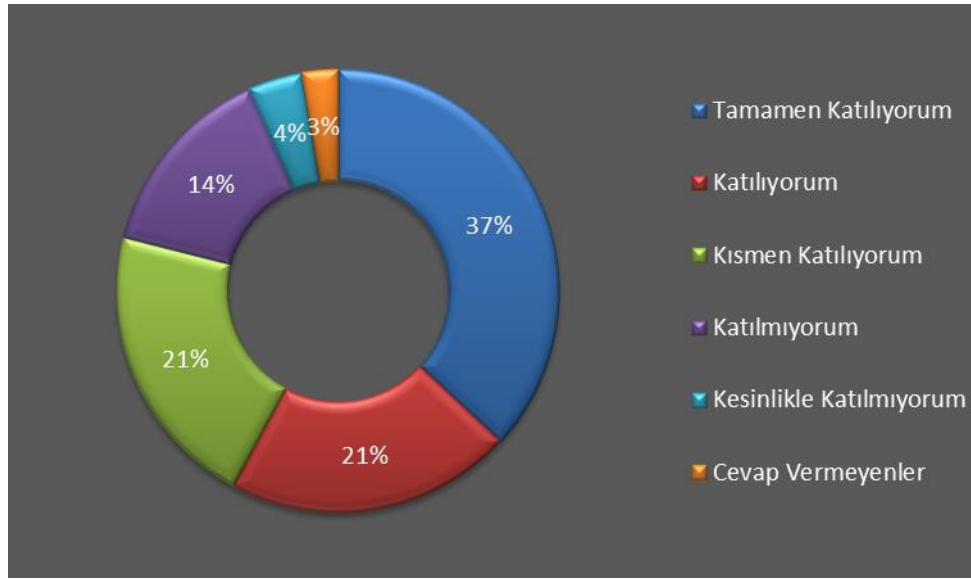
4.15. Mevcut Çocuk Şarkılarının Piyano Eşliklerinin Midi Şeklinde Olma Durumu

Şekil 15. Mevcut çocuk şarkılarının piyano eşliklerinin midi şeklinde olma durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut çocuk şarkılarının eşlikleri midi şeklinde olmalı mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 22’sinin (%29) “Tamamen Katılıyorum”, 27’sinin (%35) “Katılıyorum”, 17’sinin (%22) “Kısmen Katılıyorum”, 4’ünün (%5) “Katılmıyorum”, 5’inin (%6) “Kesinlikle Katılmıyorum” ve 2 kişinin (%3) “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

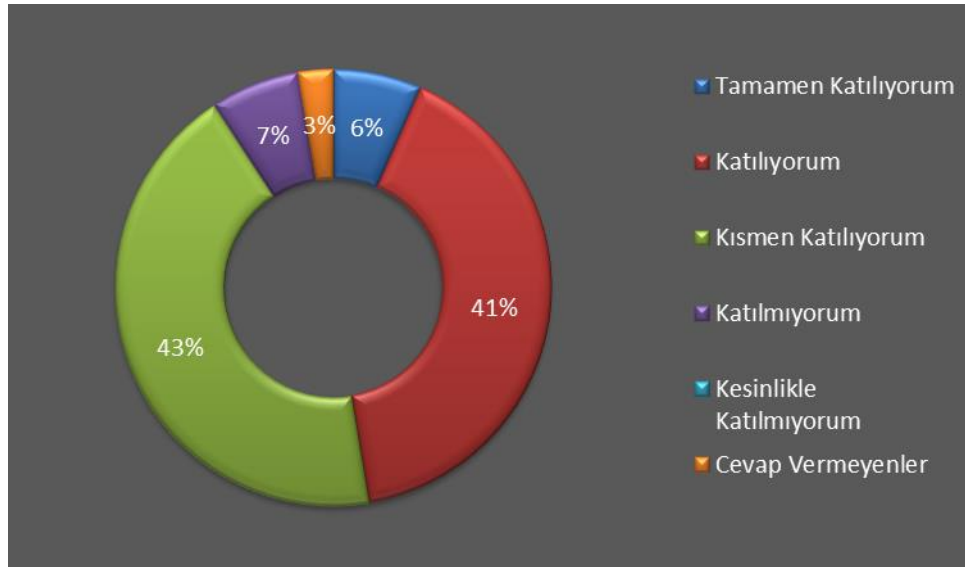
4.16. Belirli Gün ve Haftalarda Yazılan Yeni Şarkılara Yer Verilme Durumu

Şekil 16. Belirli gün ve haftalarda yazılan yeni şarkılara yer verilme durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin; “Belirli gün ve haftalarda yazılan yeni şarkılara yer verilmekte midir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden, 28’inin (%37) “Tamamen Katılıyorum”, 16’sının (%21) “Katılıyorum”, 16’sının (%21) “Kısmen Katılıyorum”, 11’inin (%14) “Katılmıyorum”, 3’ünün (%4) “Kesinlikle Katılmıyorum” ve 2 kişinin (%3) “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

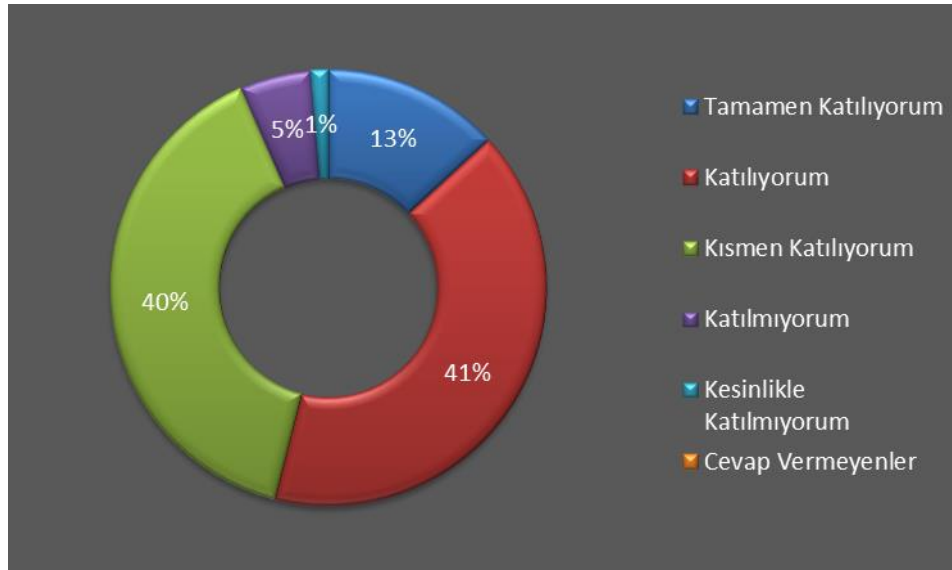
4.17. Belirli Gün ve Haftalarda Kullanılan Yeni Şarkıların Çocukların Ses Sınırına Uygunluk Durumu

Şekil 17. Belirli gün ve haftalarda kullanılan yeni şarkıların çocukların ses sınırına uygunluk durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin; “Belirli gün ve haftalarda kullanılan yeni şarkılar çocukların ses sınırına uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 5’inin (%6) “Tamamen Katılıyorum”, 31’inin (%41) “Katılıyorum”, 33’ünün (%43) “Kısmen Katılıyorum”, 5’inin (%7) “Katılmıyorum” ve 2 kişinin (%3) “Cevap Vermediği” tespit edilmiştir.

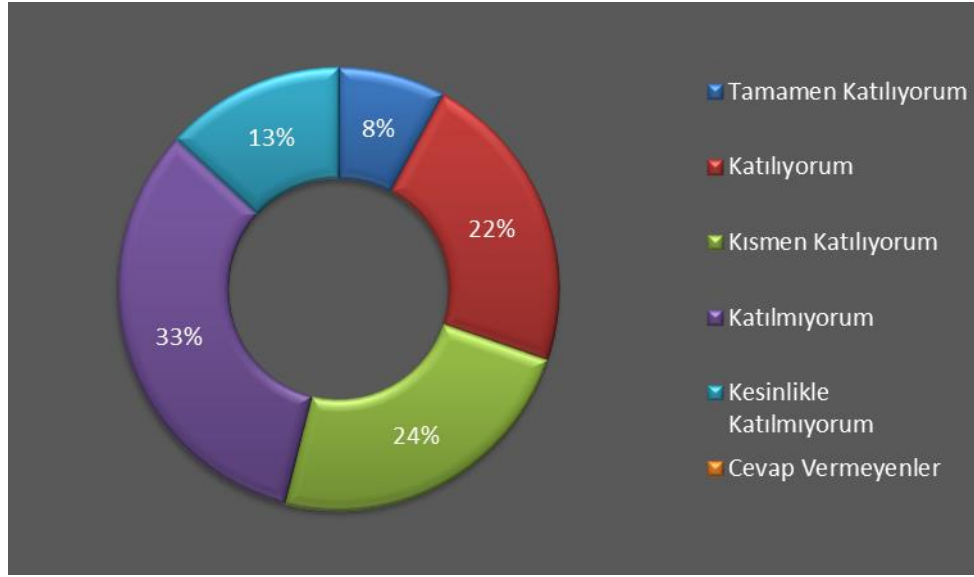
4.18. Mevcut Şarkıların Amacına Uygunluk Durumu

Şekil 18. Mevcut şarkıların amacına uygunluk durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut şarkılar amacına uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden 10’unun (%13) “Tamamen Katılıyorum”, 31’inin (%41) “Katılıyorum”, 30’unun (%40) “Kısmen Katılıyorum”, 4’ünün (%5) “Katılmıyorum” ve 1 kişinin (%1) “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

4.19. Mevcut Şarkıların Günün Anlam ve Önemini Vurgulamama Durumu

Şekil 19. Mevcut şarkıların günün anlam ve önemini vurgulamama durumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Mevcut şarkılar günün anlam ve önemini vurgulamamakta mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 76 müzik öğretmeninden; 6’sının (%8) “Tamamen Katılıyorum”, 17’sinin (%22) “Katılıyorum”, 18’inin (%24) “Kısmen Katılıyorum”, 25’inin (%33) “Katılmıyorum” ve 10 kişinin (%13) “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, elde edilen bulgulara dayalı olarak ortaya çıkan sonuçlara ve bu sonuçlar üzerinden geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

4.1. Sonuçlar

Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilere göre,

1. Lunchsinger and Arnold, Garretson ve Yönetken' nin belirttiği ses sınırları ile mevcut çocuk şarkılarının birbirlerine uygunluğu konusunda görüş bildiren öğretmenlerin üçte birinden fazlası (% 35) “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin % 40'ı “kısmen katılıyorum” biçiminde cevap verirken, % 24'e karşılık gelen toplam 18 öğretmen ise ilgili soruya cevap vermeyerek konuya ilişkin bir görüş belirtmemişlerdir. Yalnızca 1 öğretmen çocukların ses sınırları ile çocuk şarkıları arasındaki ilişkinin birbirine olan uygunluğuna “katılmıyorum” ifadesini kullanarak olumsuz görüş belirtmiştir. Jale Deniz ve Pınar Gündoğdu tarafından yapılan “Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” konulu araştırma (2006); müzik öğretmenlerinin ses eğitimi alanındaki düzeylerini orta seviyede ortaya koyarken, seviyeye uygun şarkı seçimi konusunda daha yeterli olarak değerlendirmektedir. Buradan müzik öğretmenlerinin literatürdeki mevcut çocuk şarkıları içerisinde öğrencilerin seviyesine uygun şarkı seçtikleri söylenebilir (s. 130).
2. Mevcut şarkı dağarcığının ortak bir dağarcık oluşturmaya elverişliliği sorusuna, araştırmaya katılan öğretmenlerin %49'u “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %34'ü “kısmen katılıyorum” cevabını verirken %14'ü “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum”

başlıkları altında olumsuz cevap vermişlerdir. Mevcut şarkı dağarcığının ortak bir dağarcık oluşturmaya elverişli olup olmadığı sorusuna %3'e denk gelen 2 müzik öğretmeni ise görüş bildirmemiştir. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde, müzik öğretmenlerinin, ortak bir dağarcık oluşturulması açısından mevcut şarkı dağarcığının geliştirilmesine ihtiyaç duydukları ve bu yönde gerçekleştirilecek çalışmaları destekleyecekleri sonucuna varılabilir.

3. Eğitim müziğinde kullanılan şarkıların sayısal olarak yeterliliği sorusuna, araştırmaya katılan öğretmenlerin %25'i "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap verirken %31'i "kısmen katılıyorum" cevabını vermiştir. Geriye kalan öğretmenlerin %41'i "katılmıyorum" ve "kesinlikle katılmıyorum" başlıkları altında olumsuz cevap vermişlerdir. Şarkıların yeterliliği sorusuna %3'e denk gelen 2 müzik öğretmeni konuya ilişkin bir görüş belirtmemiştir. İlay Bilge Denктаş (2015) "Müzik Ders Kitaplarındaki Şarkı Sözlerinin, Öğretim Programının Hedeflediği Kazanımları Gerçekleştirebilme Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri" konulu araştırmasında; bilişsel ve duyuşsal kazanımlara hizmet eden yeterince şarkı bulunmadığı, kitaplarda artık şarkı ve marşlarımızın yeterince yer almadığı, eski marşlarımızın ve şarkılarımızın kitaplarda yeterince kullanılmadığı sonucu ortaya çıkmıştır (s. 74-75). Bu bağlamda iki araştırmanın birbirini desteklediği söylenebilir.
4. Belirli gün ve haftalarda sürekli aynı çocuk şarkılarının öğretilmesi sorusuna, müzik öğretmenlerinin %67'si "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %16'sı "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %16'sı olumsuz cevap vermiştir. 1 müzik öğretmenini ise konuya ilişkin görüş belirtmemiştir. Derya Cesur (2012) "Ortaöğretim Müzik Dersinin İşlevselliği" konulu yüksek lisans tez çalışmasında müzik öğretmenlerinin; ortaöğretim müzik programındaki konuların güncellenmesi ve kullanışlı hale getirilmesi, ortaöğretim şarkı dağarcığı ile ilgili yeni çalışmalar yapılması konularında fikir birliğinde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (s. 98).
5. Şarkıların nitelik bakımından yeterliliği sorusuna; araştırmaya katılan öğretmenlerin %33'ü "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %41'i "kısmen katılıyorum" biçiminde cevap verirken %26'ya karşılık gelen toplam 20 öğretmenin olumsuz cevap verdiği tespit edilmiştir. Bu dağılıma göre öğretmenlerin daha nitelikli çocuk şarkılarına ihtiyaç duydukları söylenebilir.

6. Şarkıların prozodi bakımından uygunluğu sorusuna; araştırmaya katılan öğretmenlerin %42'si “katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %49'u “kısmen katılıyorum” biçiminde cevap verirken, %8'e denk gelen 6 kişinin olumsuz cevap verdiği belirlenmiştir. 1 kişi ise konu ile ilgili görüş belirtmemiştir. Selçuk Bilgin (2004) “Eğitim Müziğinde Prozodi” adlı araştırmasında; bestecilerin eğitim müziği için şarkılar bestelerken teknik özellikler; söz-konu, ezgi yapısı, tartımsal ögeler, çocukların ve gençlerin ses alanı, estetik değerler vb. özellikleri daima göz önünde tutmaları gerektiği, şarkı bestelerken vermek istedikleri anlama göre ezgi yazmaları bakımından yazılacak şarkı sözlerinin Türkçe ve prozodi kurallarına uygun olması ve öğrencilerin okuyacakları şarkıları doğru ve düzgün şekilde yorumlaması gerektiğini önemle vurgulamıştır (s. 7).
7. Şarkıların armonik yapı bakımından uygunluğu sorusuna görüş bildiren öğretmenlerin %50'si “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %38'i “kısmen katılıyorum” cevabını verirken %12'ye denk gelen toplam 9 öğretmenin konuya ilişkin “katılmıyorum” ifadesini kullanarak olumsuz görüş belirttiği tespit edilmiştir.
8. Şarkılar ezgisel olarak akılda kalıcı bir şekilde yazılmıştır sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin %59'a denk gelen 45'i “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %34'ü “kısmen katılıyorum” biçiminde cevap verirken %7'si olumsuz cevap vermiştir. Demet Aydın (2007) “Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerindeki Şarkı Öğretme Durumu” konulu yüksek lisans tez çalışmasında okul şarkılarının anlaşılır düzeyde ve eğlenceli olduğu düşünülmektedir sonucu ortaya çıkmıştır.
9. Kullanılan şarkıların piyano eşlikli olması avantajlıdır sorusuna, araştırmaya katılan öğretmenlerin %74'e denk gelen 56'sı “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %11'i “kısmen katılıyorum” cevabını verirken %14'e denk gelen toplam 11 öğretmen konuya ilişkin olumsuz cevap vermiştir. 1 kişi konuya ilişkin görüş belirtmemiştir. Leyla Gafarova (2018) “Ortaokul Müzik Ders Kitaplarındaki Çocuk Şarkılarının Piyano Eşlikli Kullanımının Değerlendirilmesi” konulu araştırmasında; Piyano eşlikli uygulamanın, şarkının toplu olarak söylenmesine, çocukların müzikal hafızasına ve ezgisel kavramasına, aynı zamanda çocukların müzikal becerisinin gelişmesine, müzik

derslerinin ve okul etkinliklerinin daha verimli geçmesini doğrudan etkileyebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır (s. 102-103).

10. Piyano eşliklerinin, çocukların çoksesli duyumlarının gelişmesine olanak sağladığı araştırmaya katılan öğretmenlerin %87'ye karşılık gelen toplam 66'sı "tamamen katılıyorum" ve "katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %8'i "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %5'i olumsuz cevap vermiştir. Selçuk Bilgin ve S. Cem Şaktanlı (2007) "Okul Şarkılarının Müzik Öğretmeni Tarafından Piyano ile Eşliklenmesi" konulu araştırmasında; Şarkıların bir çalgı ile eşlikli öğretilmesi/söyletilmesi hem öğrencinin şarkıyı doğru ezgiden söylemesini kolaylaştırır, hem de işitme yeteneğinin gelişmesine yardımcı olur. Özellikle çok sesli eşlikler öğrencilerde çok seslilik kavramının gelişmesine yardımcı olur ve çok sesli duymaya alıştıtır sonucu ortaya çıkmıştır (s. 131).
11. Mevcut şarkıların çocukların müziksel beğeni düzeyine uygunluğu sorusunda görüş bildiren öğretmenlerin %38'e denk gelen toplam 29'u "tamamen katılıyorum" ve "katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %45'i "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %17'si olumsuz cevap vermiştir. Ahmet Süleyman Bilgin(2009) "İlköğretim Öğrencilerinin Okul Şarkılarına Yönelik Görüşleri" konulu yüksek lisans tez çalışmasında; Öğrencilerin okul şarkılarına yönelik bakış açılarını olumlu yönde etkileyebilmek için şarkı öğretilmek istenilen yaş aralığı kesin çizgilerle belirlenmeli, repertuar seçiminde tüm sınıf düzeylerine ait müzik kitapları incelenmeli; konusal, sözel ve ses genişliği bakımından sınıf düzeylerine uygun olmayan şarkılar belirlenmeli önerileri getirilmiştir (s. 52-53).
12. Mevcut şarkıların içerik bakımından çocukların duyuşsal anlamda gelişmesine katkı sağladığı, araştırmaya katılan öğretmenlerin %46'sı "tamamen katılıyorum" ve "katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %44'ü "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %9'a karşılık gelen toplam 7 öğretmen konuya ilişkin olumsuz cevap vermiştir. 1 kişinin konuya ilişkin görüş belirtmediği tespit edilmiştir. Şefika İzgi Topalak (2005)"İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Amaçlarına Ulaşma Düzeyi Üzerine Bir Çalışma" konulu yüksek lisans tez çalışmasında; Müzik öğretim programında belirlenmiş olan duyuşsal alanla ilgili hedeflerde öğrenci anketleri ve öğretmen mülakatları incelendiğinde, duyuşsal alana ait hedeflerden tamamına ulaşıldığı sonucuna varılmıştır.

13. Mevcut şarkılar, çocukların özel günlerdeki motivasyonunu arttırmaktadır sorusuna; araştırmaya katılan öğretmenlerin %57'si “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. %34'e karşılık gelen toplam 26 öğretmen ise “kısmen katılıyorum” cevabını verirken %9'unun olumsuz cevap verdiği tespit edilmiştir. Öğretmenler ağırlıklı olarak, öğrencilerde şarkılar üzerinden ilgili özel güne ilişkin motivasyonun arttığı konusunda birleşmektedirler. Bu da söz konusu günlere özel bestelenen şarkıların yazılış amaçlarıyla örtüşmektedir.
14. Mevcut çocuk şarkılarının eşlikleri, öğretmenlerin çalabileceği düzeydedir sorusuna; araştırmaya katılan öğretmenlerin %59'u “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan öğretmenlerin %36'sına karşılık gelen 27'si “kısmen katılıyorum” cevabını verirken %4'ü “katılmıyorum” cevabını vermiştir. 1 kişi konuya ilişkin görüş belirtmemiştir. Fakat Şenay Topçu (2005) “İlköğretim Okulları İkinci Kademe Müzik Eğitiminde Kullanılan Marşlara İlişkin Piyano Eşliklerinin Müzik Öğretmenleri Tarafından Çalınabilirliği” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; Müzik öğretmenlerinin marşlara eşlik yapma bakımından kendilerini kısmen yeterli buldukları görülmüştür. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun orijinal eşlikleri çalamadığı, marşlara eşlik yaparken sağ eli ile ana melodiyi çalarken sol eli ile akor bastıkları tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, marşların eşliklerini çalarken teknik açıdan, armonik açıdan ve tonal açıdan zorlandıkları görülmektedir. Hiç zorlanmayan öğretmen sayısının oldukça az olduğu saptanmış ayrıca müzik öğretmenlerinin törenlerde marşlara eşlik yaparken, %60 gibi yüksek bir bölümünün cd veya kaset kullandıkları saptanmıştır.
15. Mevcut çocuk şarkılarının eşlikleri midi şeklinde olmalıdır sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin %64'ü “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan %22'ye karşılık gelen 17 öğretmen “kısmen katılıyorum” biçiminde cevap verirken %11'i ise olumsuz cevap vermiştir. 2 kişi konuya ilişkin görüş belirtmemiştir. Serap Yağmur İlhan (2018) “Ortaokul Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Dijital Müzik Yazılımları İle Çoksenslendirme Analizi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; Dijital eşlik kullanılarak işlenen ders, öğrencileri derse karşı daha fazla motive edebileceğinden müzik öğretmenleri tarafından ders işlenirken dijital eşlik kullanılabileceğini, bilgisayar müzik yazılımlarının aktif olarak kullanılması yoluyla öğrencilerin evde bireysel çalışırken de ders için hazırlık yapmasının mümkün olabileceği önerilerini getirmiştir (s.144).

16. Belirli gün ve haftalarda yazılan yeni şarkılara yer verilmelidir sorusuna; araştırmaya katılan öğretmenlerin %58'i "tamamen katılıyorum" ve "katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan %21'e karşılık gelen toplam 16 öğretmen "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %18'si olumsuz cevap vermiştir. 2 kişinin konuya ilişkin görüş belirtmediği tespit edilmiştir. Belirli gün ve haftalarda sürekli aynı çocuk şarkıları öğretilmektedir sorusuna verilen cevaplar ile bu soruya verilen cevaplar birbirini destekler nitelikte değildir.
17. Belirli gün ve haftalarda kullanılan yeni şarkıların, çocukların ses sınırına uygunluğu sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin %47'si "tamamen katılıyorum" ve "katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan %43' karşılık gelen 33 öğretmen "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %7'si olumsuz cevap vermiştir. 2 kişi konuya ilişkin bir görüş belirtmemiştir. Elde edilen sonuçlar, çocukların ses sınırları ile yazılan şarkıların içerisinde kullanılan ses sınırlarının öğretmenler açısından tartışılır durumda olduğunu göstermektedir. Bu konuda, daha net ve genel kabul görececek ses sınırlarının ortaya konulması yönünde bir ihtiyaç olduğu söylenebilir.
18. Mevcut çocuk şarkılarının amacına uygunluğu sorusuna; araştırmaya katılan öğretmenlerin %54'ü "tamamen katılıyorum" ve "katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan %40'a karşılık gelen toplam 30 öğretmen "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %6'ya karşılık gelen 5 öğretmen ise olumsuz cevap vermiştir. Söz konusu bu cevaplar, 13. başlıkta ele alınan, belirli gün ve haftalar için yazılan çocuk şarkılarının, öğrencilerin motivasyonları üzerindeki etkisi sorusunda elde edilen cevaplarla örtüşmektedir.
19. Mevcut şarkıların günün anlam ve önemini vurgulamadığı konusunda, araştırmaya katılan öğretmenlerin %30'u "tamamen katılıyorum" ve katılıyorum" başlıkları altında olumlu cevap vermişlerdir. Geriye kalan %24'e karşılık gelen toplam 18 öğretmen "kısmen katılıyorum" cevabını verirken %46'ya karşılık gelen 35 öğretmen ise olumsuz cevap vermiştir. Bu cevaplar, şarkıların öğrenci motivasyonuna etkisi ve şarkıların amacına uygunluğu yönünde elde edilen verilerle çelişir durumdadır.

4.2. Öneriler

Yapılan araştırma sonuçlarına göre;

- Şarkı seçimlerinde öğrencilerin yaş, cinsiyet gibi özellikleri gözeticilerle ses sınırlarına uygun eserler verilmelidir.
- Eğitim müziğinde kullanılan mevcut çocuk şarkılarının artırılması, yeni çocuk şarkılarının yazılması ve ders kitaplarında yeni yazılan çocuk şarkılarına da yer verilmesi sağlanmalıdır.
- Belirli gün ve haftalarla ilgili yeni çocuk şarkılarının bestelenmesine ve konuyla ilgili farklı kaynaklarda yer alan çocuk şarkılarına yer verilmelidir.
- Konuya ilişkin çocuk şarkılarının bestelenmesinde; ses sınırlarına uygunluğu yanında prozodi, akıcılık, melodik zenginlik ve çocukların büyük bir ilgi ve istekle söylemesini sağlayacak bir anlayış benimsenmelidir.
- Çocuk şarkıları belirli gün ve haftalarla ilgili olarak çocuklardaki ilgiyi ve bu özel günlerin önemini daha fazla kavratmayı amaçlayan duygu ve düşüncelerle yazılmalıdır.
- Müzik öğretmeni adaylarına “Özel Öğretim Yöntemleri” dersi adı altında yaş gruplarına uygun literatürü iyi tanıtarak, ses sınırları konusunda daha kapsamlı bilgi verilmesi sağlanmalıdır.
- Müzik öğretmeni adaylarının konuya (şarkı dağarcığına) ilişkin zengin bir repertuara sahip olabilmelerini sağlayabilecek bir anlayış, programlarda yer almalıdır.
- Müzik öğretmenliği programlarında, müzik öğretmeni adaylarının, okul çocuk şarkılarının piyano eşliklerini yapabilmelerini sağlayacak derslere ve etkinliklere yer verilmelidir.
- Piyano eşlikleri öğretmenlerin piyano seviyesi gözeticilerle yazılmalıdır.
- Orijinal piyano eşliklerinin yanında dersin belirli bir kısmında yardımcı araç olarak midi eşlikleri kullanılabilir. Bu sayede öğretmenin ders süreci daha verimli geçecektir.
- Müzik öğretmenliği programlarında, müzik öğretmeni adaylarına okul çocuk şarkılarının armonik yapılarının ve uygun eşlik modellerinin öğretilmesini sağlayacak ilgili dersler yer almalıdır.

KAYNAKLAR

- Arıkan, R. (2013). *Araştırma yöntem ve teknikleri*. Ankara: Nobel.
- Aydoğan, S. (2007). *Oynayarak eğlenerek müzik dilini öğreniyoruz*. (Birinci Baskı). Ankara: Arkadaş.
- Bacanlı, H. (2011). *Eğitim psikolojisi*. (17. Baskı), Ankara: Pegem.
- Berger, L. M. (1999). *The effects of dalcroze eurhythmics instruction on selected music competencies of third- and fifth-grade general music students*. Doktora Tezi, Minnesota Üniversitesi, Minnesota.
- Bozkaya, İ. (2001). *Dil-müzik bağlamında prozodi*. (1. Baskı), Bursa: F. Özsan.
- Büyük Karagöz, S. S. (1997). *Program geliştirmede kaynak metinler*. Konya: Kuzucular.
- Büyüköztürk, Ş., Kılış Çakmak, E., Özcan, E. A., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (1. Baskı), Ankara: Pegem.
- Cevizci, A. (1999). *Felsefe sözlüğü*. Bursa: Paradigma.
- Choksy, L. (1988). *The kodaly method*. (2. Baskı), New Jersey: Prentice-Hall.
- Cohen, B., Schmida, M., (2007). Informal education in Israel And North America. *Journal of Jewish Education*. 51-53.
- Çevik, S. (1999). *Koro eğitimi, yönetimi ve teknikleri*. Ankara: Yurtrenkleri
- Çevik, S. (2013). *Koro eğitimi ve yönetimi*. Ankara: Müzik Eğitimi.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-8.
- Dale, J. M. (1993). Dalcroze skills for all teachers. *Music Educators Journal*, 79(8), 42-44
- Demir, A. (2014, 24-26 Eylül). *Müzik eğitim politikamız açısından okullarda mevcut müzik dersleri*. Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Sempozyumu, Zonguldak.
- Dinçer, İ. (1992). *Çocuk gelişimi ile ilgilenenler için müzik el kitabı*. İstanbul: Ya-Pa.

- Dindar, R. (2009). *Örgün eğitim sistemi içinde trafik eğitiminde oyunla öğretimin önem.*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkın.
- Erden, M. ve Akman, Y. (1998). *Eğitim psikolojisi gelişim - öğrenme - öğretme*. (6. basım). Ankara: Arkadaş.
- Filiz, A. (1994). Müzikte çağdaşlık üzerine. *Milliyet Sanat Dergisi*, 5, 54-60.
- Göğüş, İ. (1994). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda anadal ses eğitimi programlarının etkinliği*. Sanatta Yeterlik Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Göher, F. (2006). *Türk ve batı çocuk şarkılarının karşılaştırılmalı analizi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güçlü, N. (2009). *Müzik öğretmenlerinin çocuk şarkılarına yönelik görüşlerinin ilköğretim 6. sınıf müzik öğretim programı kapsamında değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gürdal, A. vd. (1998). *İlköğretim okullarında belirli gün ve haftaların kutlanmasının eğitim öğretime katkısı*. VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Metinleri. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Konya.
- Gürgen, E. T. (2006). Müzik eğitiminde yaratıcılığı geliştiren yöntem ve yaklaşımlar. *İÜ. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 81-93.
- İlyasoğlu, E. (1999). *Zaman içinde müzik*. 5. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi.
- Kant, I. (2009). *Eğitim üzerine*. (Çev. A. Aydoğan). İstanbul: Say.
- Kasap, B. T. (2005). Suzuki Okulu Metodu. *İÜ. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 115-128.
- Kılıç, I. (2012). *Okul öncesinde müzik eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Konuk, D. (2006). *Zonguldak il merkezinde 7-11 yaş grubu işitme engeli olan ve olmayan çocukların psiko-sosyal gelişimlerinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak.
- Kugler, M. (2003). *Orff-schulwerk'in geçmişi*. Uluslararası Orff-Schulwerk Müzik ve Dans Pedagojisi Sempozyumu, İstanbul: Orff- Schulwerk Eğitim ve Danışmanlık Merkezi.

- Kuran, E. N. (2007). *Suzuki metodu ve Türkiye’deki konservatuvar öncesi müzik eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Lazduaskas, H. (1996). Music makes the school go round. *Young Children*, 51(5), 22-23.
- Mead, V. H. (1996). More than mere movement dalcroze eurhythmics. *Music Educators Journal*, 82, 38-41.
- MEB, (2018). *Milli eğitim bakanlığı müzik dersi öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim.
- Nemesszeghy, M. (1970). Kodaly seminer. *The Kodaly Method In School Practice*, Kecskemet 4-5.
- Orff, C. (1996). Okul öğretisi değerlendirme ve perspektif. *Orff Okul Öğretisi Metinler-1*, Berlin: COMPAS übersetzungen.
- Özeke, S. (2007). Kodaly yöntemi ve ilköğretim müzik derslerinde kodaly yöntemi uygulamaları. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XX(1), 111-119.
- Özmenteş, G., Bilen, S. (2005). Dalcroze eurhythmics öğretiminin müziksel beceriler, müzik dersine ilişkin tutumlar ve müzik yeteneğine ilişkin özgüven üzerindeki etkileri. *İnönü Üniversitesi Eğitimi Fakültesi Dergisi*. 6(10), 87-102.
- Püsküllüoğlu, A. (2002). *Öz Türkçe sözlük*. (Genişletilmiş 13. Baskı). Ankara: Arkadaş.
- Ries, A. L. (2004). *The child singing voice as a social construct: physiological*, 10-13.
- Robinson, (1996). To sing or not to singing instrumental class. *Music Educators Journal*, 83(1), 17-21.
- Say, A. (1994). *Müzik tarihi*. Ankara, Müzik Ansikopedisi.
- Senemoğlu, N. (1998). *Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. (1. basım). Ankara: Özen.
- Senemoğlu, N. (1998). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Ankara: Özen.
- Sevinç, S. (2002). *İlköğretim 2. devre öğrencilerine yapılan şarkı öğretiminin sesin akustik özelliklerine etkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sun, M. (1969). *Türkiye’nin kültür-müzik-tiyatro sorunları*. Ankara: Ajans Türk.
- Suzuki, S. (1996). *Young children’s talent education and its method*. California: Alfred.
- Şen, Y. (2006). Okulöncesi dönemde, çocuğun gelişiminde müziğin önemi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1),

- Toksoy, A. C. (2014). *Orff yaklaşımı elementer müzik ve hareket eğitimine giriş*. İstanbul: İTÜ Vakfı.
- Toksoy, A. C. ve Beşiroğlu, Ş. (2006). Orff yaklaşımı çerçevesinde ilköğretim 1. kademesinde müzik ve hareket eğitimine başlangıç için bir model önerisi. *İTÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 23-34.
- Töreyin, M. (2008). *Ses eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yöntemler*. (1. Baskı) Ankara: Sözkese.
- Uçan, A. (1999). *İlköğretimde müzik öğretim yöntemleri*. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yayınladığı Müzik Öğretim Tekniklerinin Bulunduğu Bir Fasikül.
- Uçan, A. (2005) *Müzik eğitimi kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uçan, A. İ. (1996). *Müzik, insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Varış, F. (1978). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikleri*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi.
- Yamat, H, (2010). *Managing linguistic diversity through informal and non formal education*. International Conference on Learner Diversity. 707-708.
- Yaprak, E. (2005). Geleneksel müzik eğitimi metotlarına alternatifler. *Orff-Schulwerk Info* (7), 14.
- Yıldız, E. (2001). *İlkçağlardan başlayıp, başlayıp Barok döneme değin müziğin gelişimi ve müzik-toplum ilişkisi üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, özyeterlik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkisi*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yönetken, H. B. (1966). *İlkokul müzik kılavuzu*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Zeren, A. (1978). *Müzikte ses sistemleri*. Ankara: Genel Diziler.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..